

TERVEZETT
MÉRTEK LA NUM.
No. 224713/929.

10. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320. fél-
évre 600, egészévre 1200
földre: Havonta 2, neg-
yedévre 12, egészévre 20 e-
detések díjazásáért szerint
"KELET" az erdélyi és b-
dőség egyetlen politikai
Cikkeink utányomását er-
rás megjelölésével enged-

A KELET

DI RAMASSETTER RÓBERT

Disztér 2. I. e. BUDAPEST

TITKÁRNAPILAP

Ár 5 lej

Kedd, 1936. augusztus 11.

5696. EV. AB 23. XIX. ÉV. 187. SZAM

VILAG TUKER

A német nyilatkozat után enyhült a nemzetközi helyzet

A spanyol kormány Madridnak a zendülők gyűrűjéből való közeli felszabadulását jelenti

Az összes frontokon felélenkületek a harcok. A kormány Algésiras előtt csapatokat tett partra. A zendülők Badajos, a kormány Cordova közeli elcsérelől ad ki jelentést

Egy angol sétahajó megdöböntő tragédiája a gibraltári vizeken

London, augusztus 10. (Rador.) A spanyol forradalom eseményei folytán előidéztet nemzetközi bonyodalomban az utolsó két napban jelentős enyhülés állott be. Németországnak az a nyilatkozata, hogy nem szállított fegyvert és hadianyagot a felkelőknek és az ünnepélyes kötelezettség vállalása, hogy a jövőben sem fog a spanyol ügyekbe avatkozni, lényegesen megkönnyítette Franciaország diplomáciai tárgyalásait. A jelen pillanatban a helyzet tehát az, hogy az összes érdekelt államok ünnepélyes ígéreteket tettek a spanyol belügyekbe való benemavatkozásra. Hogy a valóságban fennáll-e az a helyzet és igaz-e, hogy az egymással szemben álló táborok nem kapnak bizonyos hatalmaktól segítséget, azt a legközelebbi jövő fogja

megmutatni. Tegnap a portugál kormány is közölte válaszáat a francia jegyzékre.

A portugál külügyminiszter a lisszaboni angol ügyvivőt tájékoztatta kormánya álláspontjáról a francia javaslat ügyében. Portugália elvben egyetért a francia indítvánnyal, de előbb a következő pontok tanulmányozás alá vételét kéri:

1. Annak szükségessége, hogy a szövetség is részt vegyen az egyezményben.
2. A tangeri nemzetközi zónát tartásak tisztelgetben a spanyol hadviselő felek.
3. Franciaország és Anglia garantálják Portugália területi integritását arra az esetre, ha a kommunizmus győzedelmeskedne Spanyolországban.

hogy a kormánycsapatok által bombázott Granadaban 60 elszigetelt francia alattvaló tartózkodik, akik segítséget kérnek.

A Havas ügynökség jelenti, hogy megcáfolták mindazokat a híreket, amelyek szerint a tangeri kikötő nemzetközi bizottsága elismerte volna a marokkói spanyol zónában levő zendülő hatóságokat.

A bizottság statutumainak megfelelően megtöltötte minden államnak, hogy Tanger kikötőjét hadműveletek céljára felhasználják. A bizottság azonban nem vonja kétségbe Spanyolország azon jogát, hogy a tangeri kikötővel szemben egy hajója állomásozzon.

Drágaköveket értékesít a spanyol kormány

London, aug. 10. (Rador.) A Daily Telegraph levelezője szerint a Gibraltár és Spanyolország közti határt a zendülő csapatok tartották, mivel attól félnek, hogy a gibraltári kommunisták közölhetik a malagai kommunistákkal Franco tábornok csapatainak mozdulatait. Csak a külföldi állampolgárok mehetnek Spanyolországból Gibraltárra.

A madridi kormány elhatározta, hogy elég nagymennyiségű értékkövet elad a köztársaság védelmének céljára. Az eladást sürgősen akarják létrehozni egy francia ékszerész közvetítésével.

Szabad lehet a fegyver tranzit

Párizs, aug. 10. A Havas jelenti Londonból, hogy Lunciman kereskedelmi miniszter szerint nem lesz módjában megakadályozni az Anglián keresztül Spanyolországba irányított fegyverküldemények tranzitját. Francia körök úgy tekintik, hogy a hozandó intézkedések veszíteni fognak hatékonyságukból, mivel azon államok, amelyek ugyan köteleznék magukat rá, hogy nem szállítanak fegyvert Spanyolországnak, idegen állam közvetítésével mégis megtehetnék azt.

A hadifronton változó szerencsével folynak a harcok. Megbízható források szerint Madrid körül a felkelők helyzete meggingott. Ezt a hírt a jobboldali portugál hírszolgálat is fentartja.

A kormány csapatainak helyzetéről az alábbi jelentések érkeztek:

Madrid felszabadítása napok kérdése

Lisszabon, aug. 10. (Rador.) A Reuter jelenti: a Diário de Lisbon egyik tudósítója, aki kint volt a guadarramai fronton, elmondja, hogy a zendülők hadműveletei abban a körzetben nem olyan szerencsések, mint hitték. Így nem hódították meg meg Guardarama, Villa Alba és Naval Peral városokat. A zendülők a valóságban körül vannak véve. A kormány repülői és tüzérsége azonnal bombázás alá veszik őket, mihelyt megpróbálnak kitörni állásaikból. Ezek a zendülők — mondotta a portugál újságíró — nem tudhatnak előnyömlni, csak ha repülőik fogják őket ebben támogatni.

Allásaikat a hegyek között nem sokáig tarthatják.

Párizs, aug. 10. (Rador.) A Havas madridi levelezője jelenti, hogy általános vélemény szerint

a kormánycsapatok által a guadarramai fronton kezdett akció döntő eredménnyel fog befejeződni még e hét első felében. Lisszabon, aug. 10. (Rador.) A Diário de Manha című lap Elvascaból kapott jelentése

szerint a 75 badajosi polgárőr, akik felláztak a kormányhatóságok ellen és egy kaszárnyában eltorlaszolták magukat, kénytelen volt magát megadni a vörös milíciónak municióhiány miatt. A 75 katonát még vasárnap kivégezték a badajosi arénában, ahol a bikaviadalokat szokták tartani.

Madrid, aug. 10. (Rador.) A kormányflotta tegnap Ceutat, Larachet, Tarifát és Algésirast bombázta, felgyújtott egy zendülő ágyúnaszádot és több algésirasi épületet. Formentera szigetét elfoglalták a kormánycsapatok.

A Havas szerint a kormány repülőinek parancsnoksága jelentette a hadügyminisztériumnak, hogy a kormánycsapatok elfoglalták San Carlost, Santa Eulaliát és Ibiza szigetét, amely a Baleári-csoportban van. A zendülők által kinevezett városi tanácsok tagjait letartóztatták. 30 tiszt a hegyekbe menekült.

Barcelona, aug. 10. (Rador.) A Havas jelenti, hogy a kormánycsapatok elfoglalták Monte Aragon falut, amely Huescát uralja.

(Folytatás a 8-ik oldalon.)

Alexandria

Morand Paul igen tartalmas és érdekes cikksorozatát ír „La route des Indes” címen az indiai útvonal földrajzi, történelmi, politikai és gazdasági vonatkozásairól. Ebből a cikksorozatból közöljük az alábbi, mindenképpen nagyon aktuális részt:

Hajnalban egy tengeralattjáró-patrullal találkozunk, élükön a nagy Purpoise-al. Nem, mint a gözösök, az instabilitás játékszeri ezek a technikai csudák, melyek a legerősebb tengeri viharokon is varrótűmódjára furják át magukat. Egy órával később torpedónaszádok vonulnak el mellettünk. Tegnap egész nap egy Gibraltárból érkező flotta kísért bennünket. Ciprustól Egyiptomig így cirkálják be a Földközi tengert, a Kelet és bejárait őrzik kis őrcsoportok. Az angolok nem szeretik a munkát magáért a munkáért, de ha szükség van rá, feltűrik az inguk ujját és el tudják felejtetni, hogy 20—30 éven keresztül tétlenkedtek.

A bizonyíték erre Alexandria. Hat hónap óta úgy a tengeren, mint a szárazon átalakították a várost és annyi védelmi művet rendeztek ott be, hogy az inkább munkás, mint háborús városra rá sem lehet ismerni.

Múlt év október óta megváltozott az indiai ut védelmének tengelye. Nem egyenes vonalban halad már Gibraltáron, Máltán és Port Saidon keresztül. Egy harci formációvá alakult, egy harci háromszög. Ez a háromszög a tengeren: Alexandria, Ciprus és Haifa, a szárazföldön: Marsa-Matrouth, Alexandria és a Szezei-csatorna. Mindkét háromszögnek csomópontja pedig Alexandria, amely így az aktuális politika szíve.

Lehet, hogy Kairóban van egyiptomi kérdés, de nincsen Alexandriában. Kairóban a Foreign Office beszél, Alexandriában az admirális. A nagy háborúban az admirális törvénynek tekintette a tengerek szabadságát és biztosította azt. A békekötésnél követelte a német flottát és megkapta. 1931-ben a matrózok békétlenkedve fogadták a zsold leszállítását. „Vesz szén inkább az aranyvaluta!” — jelentette ki az admirális. És a fontsterling esett. 1935-ben az admirális védhetetlennek nyilvánította Máltát s hitelt és kikötőt követelt. Megkapta a rendkívüli hitelt és megkapta a kikötőnek a Caiffa mellett Bizerterrel tett ki nem elégit kísérletezés után — Alexandriát.

Ez az oka annak, hogy a legutóbbi angol-egyiptomi tárgyalásokra Anglia nem diplomatákat küldött, hanem technikusokat. Természetes, hogy egy nagy tengeri birodalomban az első szó — az admirális.

— Az angol-egyiptomi tárgyalások? Egy tea a Queen-Elizabeth fedélzetén! — mondotta nekem az Intelligence Service — titkos hírszerző szolgálat — egy embere.

A Földközi tenger egész medencéjében csak két nagy folyam található: a Nilus és a Rhone, híres építők, amelyek feltöltik torkolatukat, fáradságtalanul szállítva a hordalékot s hatalmas árjuk rohamaival keményre verik azt. De a Nilus, amely megteremtette Egyiptomot, elpusztítja a kikötőket. Rosette, Damiette az ember erőfeszítései az áthatatlan talaj lekötésére. Port Said, amely a Szezei-csatornának köszönheti születését, csak az állandó kotrások révén tud életben maradni.

De Alexandria ellentáll, mert kívül van a Nilus-sáv áradatának rónáján. És különben is Alexandretteből Bizertéig, ezer meg ezer kilométernyi hosszan az egyetlen természetes öböl s ez az oka, hogy ma

MEGNYILT! MEGNYILT!
BERKOVITSNÉ
 (Oradeáról)
 orth. kóser étterme
BUCUREȘTI,
 Str. Lipsicani 7. Vis-a-vis Vama Poștei

reggel, amikor megérkeztem, az egyik legnagyobb látványt szemlélhettem, melyet a mai világ nyújtani tud: az angol flottát — Home fleet — amint vas testével behorította az Indiába vivő utat.

Egy rossz álom ez a mi békéhez szokott szemünknek. Hogyan? A fegyverszünet óta eltelt 18 esztendő ilyen gyorsan elfutott? Egyszerre elfelejtjük azokat, a vasnak, a tűznek, a fekete füstnek e birodalma előtt, mely állandó riadókézsültségben áll. Az 1914. év árnyai támadnak fel a múlt ködéből, életre kelnek az illusztrációs háborús könyvek lapjairól, hol már sárgulni kezdtek. Egyébként ugyanazok a hajók ezek, mert a hajókstruktúrák drágák és a háboru utáni éveknél más gondjai voltak. A „Renown”, az itt uszó nagy háborús erődök közt a legfiatalabb, 1923-ból való s az admirális hajó, a Queen-Elisabeth 1913-ból. Piroskeresztes fehér zászlója hirdeti, hogy a flotta parancsnoka fedélzetén tartózkodik. Mások az év e szakában nem itt, sem a máltai bázisán szokott horgonyozni a Queen-Elisabeth, hanem a Villefranche öblében, ahonnan át lehetett járni deszónára Cannesbe, Nizzába s ahol a csatákat szegfűvel, violával és confettivel vívták. Ma Villefranche üres.

— Mióta az angolok itt vannak, azóta állandó a köd! — morog a Champollion parancsnoka.

Olyan sűrű Alexandria fölött a füst, hogy semmiféle szél nem tudja megtörni. Valamennyi hajó füstöl és én félhomályban keresem az utat az árbócok, a kémények és a páncéltornyok között. Mikor 4 esztendővel ezelőtt utójára jártam itt, gőzökkel és rakományokkal volt tele ez a nyílt és szabad kikötő. Alexandria mindezzel kereskedett, már Nagy Sándor korában is. Ma minden megváltozott. A kikötő hadikikötő lett, a sorhajók kiszorították a kereskedelmi gőzöket s alig egynéhány huzódik meg a kikötő egyik szögletében. Néhány szerencsétlen, berozsdásodott görög tehergőzös, elfelejtve, mint maga a kereskedelem is. Egy német hajó ökröket hajózza ki. Egy szovjethajó...

Keskeny, láncsal elzárt csatornában hadunk, a lánc csak a közepén enged kijárást, készen minden pillanatban elzárni az utat, mint valami kapu. Caiffanál, az öböl kijárójánál ma egy nagy lánc terül, úgy, mint az, amelyik a közepkorban zárta el a marseillesi kikötőt, s melyet az aragóniak kiszakítva, diadaljelül vittek magukkal a valenciai katedrálisba.

Az alexandriai kikötőnél, a Mex-kór-mál, a tengerben végződő sivatag hosszában ütegeket állítottak fel. Még Bonaparte régi erődeit is rendbe hozták. Úszunk a füstfelhők alatt és a Nagy Flotta milíójában találjuk magunkat. Az egész zártnak, rendezetnek, egyensúlyozottnak tetszik előttünk s minden hely ki van használva. Középen egy cikk-cakkos bejáró a személyszállító hajók számára és egy rövid, egyenes vonal a hidroplánok felrepülésére. Két laposkéményű repülőgép-anyahajó, az ellentengernagy zászlózával. Meglepi a hajók vonalához szokott szememet az ereszkedő a tenger felé. Kis vadászgépek futnak le róla s mintha csak felpattannának a tengerről, meglepő erővel emelkednek a magasba. Vulkan Vulkan mindenütt: kalapácsol, kovácsol, pörölyözik és Alexandria nem más többé, mint egy füstölő, szikrázó kovácsmühely. Minden kemény, merev, szigorú vonal, kivéve a hullámokat, a jelzőzászlók lebegő játékát és a sirályok repülését.

A repülőgépek, egyedül vagy kötelékben, éjjel-nappal zugnak az égen: félelmetes őrség és a brit akarat legerősebbnek akar maradni. Éjszaka az alexandriai égbeoltot állandóan kutatják a fényszórók. Ötvenezer emberrel, ezerkétszáz repülőgéppel és százötven hadihajóval védelmezi itt Anglia az indiai út kapuját...

A három arab király segítségével akarják lefújni a palesztinai arab sztrájkot és zavargásokat

„Ti jól vagytok lakva, a nép éheziki” — mondotta Ammanban Abdullah emir a palesztinai arab vezetőknek. Elutazott Londonból az arab delegáció

Jeruzsálem, augusztus 10. Jelentette az Uj Kelet, hogy Jeruzsálemből 70 tagú delegációt küldtek az arabok Ammanba Transjordania fővárosába, ahol Abdullah emirrel folytatott rendkívül fontos tanácskozásokat a palesztinai válság megoldására. Az ammani tárgyalásokat úgy palesztinai, mint londoni körökben feszült érdeklődéssel kísérték. Ammanból, illetőleg Abdullah emir intervenciójától várták a döntést a palesztinai sztrájk és zavargások befejezésére nézve. Az ammani tárgyalások rendkívül izgalmas atmoszférában zajlottak le. Abdullah emir energikusan követelte a terror beszüntetését és annak lehetőséget, hogy Palesztinába jöhessen az angol vizsgálóbizottság. A palesztinai arab vezetők álláspontja azonban nemcsak ellentétes, hanem ingadozó is volt. Ez az ingadozás pedig azoknak a fenyegetéseknek volt közvetlen következménye, amelyekkel az utóbbi napokban illették a terroristák a legfőbb palesztinai arab bizottság tagjait. A főmufti és a bizottság többi tagjai fenyegető leveleket kaptak, amelyekben óva intik őket attól, hogy hozzájáruljanak a sztrájk és a terror lefújásához, ha drága az életük.

Az ammani tanácskozások

Az első értekezlet Abdullah emir és a palesztinai arabok között augusztus 5-én vette kezdetét és éjjelig tartott. Abdullah behatóan foglalkozott a palesztinai helyzettel és az angol vizsgálóbizottság feladataival és az arab érdekeket szolgáló javaslatokat tett az akut válság megoldására. A vitában többek között a Amman el Husszaini jeruzsálemi főmufti, Nashasibi, dr. Khaldi jeruzsálemi főpolgármester, Faruki sejk, az „Islamia” cimlap főszerkesztője, (aki külön engedélyt kapott arra, hogy ramlehi fogságából Ammanban utazzon a tárgyalásokra) vettek részt. A palesztinai sajtó értesülése szerint a Palesztinai arab vezetők az első tanácskozás után meglehetősen hagyták el az emir palotáját.

Augusztus 6-án zajlott le Ammanban a második értekezlet. Abdullah emir kijelentette, hogy a palesztinai kormány a legkeményebb eszközökhöz és a legélesebb intézkedésekhez fog nyulni, ha nem szűnik meg a terror az országban. A palesztinai delegáció egyes tagjainak ellenvetésére Abdullah a következőket mondotta:

— Ti jól vagytok lakva, de a nép éheziki. Koncessziókat csak a királyi vizsgálóbizottságtól lehet várni. Legelső sorban a bizottság megérkezését kell lehetővé tenni.

A nabluszi polgármester, aki a radikálisokhoz tartozik, azt válaszolta, hogy hasonló intelmeket tartalmaztak azok a röpiratok is, amelyeket a kormány repülőgépekről szórt le az arab lakossághoz. Az arab vezetőknek — mondotta — nem áll módjukban elrendelni a sztrájk megszakítását mindaddig, amíg a kormány nem ismeri el a teljességében az arabok nemzeti követelését.

A vita hangulatából kiérződött a felszólalók aggodalma, saját személybiztonságukért és féltelmük a terroristák megtorlásaitól.

Abdullah emir végül gondolkodási időt adott a palesztinai kiküldötteknek.

Abdullah emir intervenciójának eredménye

Az ammani tanácskozások eredményét különbözőképpen ítélik meg Jeruzsálemben és Londonban. A Zsidó Távirati Iroda első jelentése szerint a palesztinai arab delegáció tagjai eredmény nélkül tértek vissza Jeruzsálembé. E szerint nem sikerült megegyezést létrehozni Abdullah erőfeszítései ellenére sem a palesztinai arabok jövőbeni taktikája tekintetében. Nem lehetett áthidalni azokat a nézeteltéréseket, amelyek mérsékelt csoportok és az Istiklal-párt radikális elemei között merültek fel. Utóbbiak kitarítottak amellett, hogy folytatni kell a sztrájkot mindaddig, amíg nem teljesíti a kormány a három arab főkövetelést, nevezetesen a zsidó bevándorlás beszüntetését, a zsidó földvásárlás eltávolítását és arab nemzeti kormány alakítását.

Ezzel a jelentéssel ellentétben az a hivatalos kommuniké, amelyet Ammanban tettek közzé, azt hangoztatja, hogy a palesztinai zavargások befejezése céljából folytatott tanácskozások után „reményteljes hangulathoz” utaztak el Ammanból a palesztinai arab vezetők.

Másfelől a palesztinai arab bizottság tagjai Jeruzsálembé való visszaérkezésük után kijelentették, hogy az ammani tárgyalások nem voltak végleges jellegűek. Az emir azt javasolta, hogy a kormány azon ígéretének honorálásaként, melynek értelmében felfogja függeszteni a zsidó bevándorlást a vizsgálóbizottság munkájának idejére, az arabok szüntessék be a sztrájkot és a terrort. Megígérte továbbá, hogy intervenciót fog a palesztinai főkormányzónál a politikai foglyok szabadlábra helyezéséért. Jeruzsálemi körökben azt hiszik, hogy el fogják fogadni az emir javaslatát.

A london Times jeruzsálemi tudósítója a következőket írja jelentésében:

„Az ammani tárgyalásokon a békekészség jelei mutatkoztak, amelyek a legjobb reményekre jogosítanak.”

Lapunk legutóbbi számában rövid hírt közöltünk arról, hogy a három arab király jegyzéket intézett az angol kormányhoz a palesztinai arabok ügyében. Ezzel kapcsolatosan igen érdekes információkat közöl most a német távirati iroda. A DNB. Jeruzsálemből jelenti:

„Napokkal ezelőtt emlékiratot írtak alá a hedzsaszi, iraki és jemeni uralkodók a palesztinai arabok érdekében. Ez a memorandum összefüggésben áll azokkal a tárgyalásokkal, amelyeket ezek az uralkodók a palesztinai arab bizottsággal folytatnak.

Arról van szó ezeken a tárgyalásokon, hogy a három arab király ünnepélyes felhívást intézzen a palesztinai arab lakossághoz, hogy fejezze be az általános sztrájkot és zavargásokat.

Erre a lépésre állítólag Anglia előzékenységgel válaszolna. Az arab uralkodók közbelépése nyilván szoros összefüggésben áll azzal az általános felfogással, hogy egyetlen pártvezetőnek sem áll többé módjában lefújni a zavargásokat. A három uralkodó és a palesztinai arab vezetők között folyó tanácskozások körül forognak most, a fejedelmek tudnak-e befolyást gyakorolni a londoni tárgyalásokra.”

Elutazott az arab delegáció

London, aug. 10. A palesztinai arab delegáció, mely heteken át erős propagandát folytatott az arab követelések érdekében an-

gol politikai körökben, augusztus 5-én visszaszautazott Palesztinába.

Az „Evening Stender” című lap hangsúlyozza ezzel kapcsolatban, hogy

az arabok nem kaptak ígéretet a zsidó bevándorlás átmeneti felfüggesztésére vonatkozólag, miután a kormány nem kíván tárgyalásokba bocsátkozni mindaddig, amíg a sztrájk tart Palesztinában.

A bevándorlás folytatása vagy felfüggesztése ügyében kizárólag a londoni kormány fog dönteni. Kormánykörökben biztosra veszik, hogy az arab zendülések rövidesen véget érnek.

Újabb kilengések

Jeruzsálem, aug. 10. Az utóbbi napokban az a hír terjedt el arab körökben, hogy a kormány elrendelte a zsidó bevándorlás felfüggesztését. A palesztinai kormány ezt a hírt hivatalosan megcáfolta. Ez a cáfolat viszont újabb izgatásokra ad alkalmat. A jaffai arabok kétszer is megkísérelték, hogy behatoljanak Tel-Avivba, a rendőrség azonban visszavetette és szétzórta őket. A chederai országúton az arab terroristák megölték egy zsidó fuvarost, aki zöltséget akart vinni Chederára. Zövé Lendentfeld volt a neve. Lengyelországból származott és 45 éves volt. Az ország több részeiben nem fordultak elő újabb kilengések.

A „Davar” riadója

Jeruzsálem, aug. 10. A Davar című héber napilap legutóbbi vezércikkében, mely valószínűleg a kormányhoz, rámutat a zsidó bevándorlás átmeneti felfüggesztésének komoly veszedelmére. Ez az intézkedés — írja a lap — világosan azt mutatná, hogy Anglia meghátrált az erőszak előtt és ugyanakkor már eleve a zsidó bevándorlás ellen befolyásolná az angol vizsgálóbizottságot. A bizottságnak megérkezésekor a status-quot kell az országban találni, vagyis állandó bevándorlást. A jisiv hónapokon át türe szenvedéseit abban a biztos hitben, hogy az angol igazságérzete nonorálni fogja a zsidó követeléseket az anyagi károk megtérítésére és a zsidó bevándorlás folytonosságának alapvető jogára. A zsidó bevándorlás felfüggesztése azt jelentené, hogy a zsidók tévedtek és a kormány csak fenyegetések nyomása alatt hajlandó cselekedni.

Leon Blum az „egyetemes bizalomról” beszélt a párizsi béke-gyűlésen

Próbászka cseh delegátus a béke oszthatatlanságáról

Párizs, augusztus 10. (Rador.) Az „Egyetemes békefront” tegnap Pont Noirban tartott ünnepélyen felszólalt Leon Blum is, aki többek között kijelentette, hogy a biztonság az egyetemes bizalom a béke tartamán és szilárdságán alapszik és a nemzetközi kötelezettségek tiszteletben tartására támaszkodik.

Feltűnést keltett Próbászka cseh delegátus beszéde is, aki ezeket mondotta:

— Ünnepélyesen kijelentjük, hogy minden állam politikai és területi függetlensége sérthetetlen. Fenntartás nélkül támogatjuk a Népszövetséget és a béke oszthatatlanságát. Készek vagyunk egyetemesen védekezni a kisállamok jogainak a nyers-erőszak által vagy politikai és gazdasági kényszer útján való megtámadás ellen.

Lejárt Cluj időközi bizottságának mandátuma

A belügyminiszter még nem intézkedett arról, hogy maradj-e, vagy megvált Cluj város időközi bizottsága?

Cluj, augusztus 10. (Az Uj Kelet tud.) Az új közigazgatási törvény értelmében a cluji interimár bizottság működési ideje augusztus 9-én lejárt. Az interimár bizottság emlékiratban fordult a belügyminisztériumhoz, és intézkedést kért további sorát illetőleg. A napokban döntenek Bucurestiben arról, hogy kiírják-e a községi választásokat, vagy meghosszabbítják a mostani interimár bizottság mandátumát.

Szó lehet arról is, hogy más interimár bizottságot neveznek ki, esetleg csak egyes tagok kicserélésére kerül sor.

A belügyminisztérium válaszával kapcsolatban beszélgettünk dr. Anca alpolgármesterrel, de az eshetőségről még nem tud pontos felvilágosítást adni. A napokban, de lehet, hogy még ma megérkezik a belügyminisztérium válasza.

KEDD,
 Két
 Az új a

Cluj, au
 Az ország
 mel figyel
 élet minde
 dik a fog
 anonban e
 élet felfris
 vel mince
 amelyek
 utóbbi éve
 is a gazd
 magyarázh
 annak tud
 kívül sok
 pen az els
 emelték fe
 Éppen s
 az áremel
 gándójukb
 adócsökke
 programot
 ben. A ko
 adónemzet,
 bereket su
 lyek viszo
 laira nehe
 milliárd le
 ez az össz
 hetetlen r
 valutára
 elsörendű

A liber
 tett új ad
 1935 ápr
 líó lejjel
 irányzatát
 Évi szál
 kedelmi és
 Évi 80
 Évi 55
 kivetett ad
 Ez az es
 egyenes a
 révén jött
 hozzá az

350 mil
 új adója,
 emelkedte
 40 milli
 jövedelmü
 nemzeti p
 alatt törö
 Az egy
 szesen 80
 36-os költ

A legje
 adóknál v
 adók, ame
 sújtják:
 400 mil
 1100 m
 400 mi
 nél.

280 mil
 145 mil
 244 mil
 vényi olaj
 90 milli
 50 milli
 lanykörtél
 Ezekkel
 árd 600 r
 többletek.
 mány 12
 importált
 róleumra.
 árnyai uja
 számára.
 5 milliárd
 tal kivete

Nem sz
 ban sem.
 vízió alá
 újabb egy

Két év alatt 7 milliárd új adót és illetéket vetett ki a liberális kormány

Az új adók idézték elő az elviselhetetlen drágaságot. Miért szöktek fel az élelmiszerek és egyszerű ipari cikkek árai 20-25 százalékkal?

Uj, augusztus 10. (Az Uj Kelet tud.)
Az ország lakossága növekvő aggodalommal figyeli a drágulási hullámot, mely az élet minden ágában egyre jobban nehezedik a fogyasztók közönségére. A drágaság azonban ezúttal nem jelenti a gazdasági élet felfrissülését is. Az árak emelkedésével nincsenek arányban a munkabérek, amelyek egyáltalában nem változtak az utóbbi években. Az áremelkedésnek nincs is a gazdasági élet törvényszerűségeivel magyarázható oka. A drágulás elsősorban annak tudható be, hogy a kormány rendkívül sok új adót vezetett be, amelyek éppen az elsőrendű szükségleti cikkek árait emelték fel.

Eppen a liberális kormány idejére esik az áremelkedés, holott választási propagandájukban a liberálisok az általános adócsökkentés jelszavával operáltak. A programot megvalósították, de csak részben. A kormány eltörölt néhány olyan adónemet, amelyek a nagyjövedelmű embereket sújtották, de újakat rótt ki, amelyek viszont a szegénysorsú lakosság vállára nehezednek. Ezekből az adókból két milliárd lejt hájt be évente a kormány és az összeg drágítja meg olyan elviselhetetlen módon az életet. Ugyanakkor a valutára kirótt 38 százalékos felár is az elsőrendű élelmiszereket drágítja.

Az új egyenes adók

A liberális kormány alatt életbeléptetett új adók összege a következő:

1935 április elsején a kormány 170 millió lejjel emelte a földadó bevételek előirányzatát.

Évi százmillió lejjel emelkedett a kereskedelmi és ipari adó.

Évi 80 millióval az építkezési illetékek. Évi 55 millió lejjel a szabadpályákra kivetett adók.

Ez az évi 415 millió lejes adóöblet az egyenes adókra kirótt 2 százalékos pótdadó révén jött létre. Ehhez az összeghez járul hozzá az alábbi néhány jelentős tétel:

Az első tétel: 805 millió

350 millió lej az eddig adómentes házak új adója, ami miatt a házbérek jelentősen emelkedtek.

40 millió lej a 10-20 ezer lejes havi jövedelmű adófizetők új adója, amit a nemzeti parasztpárt első kormányzása alatt törölték.

Az egyenes adókat ezekkel együtt összesen 805 millió lejjel emelték az 1935-36-os költségvetési években.

Illetékek a lakásra és az ételre

A legjelentősebb azonban a közvetett adóknál volt az emelkedés. Ezek azok az adók, amelyek a nagy fogyasztótömeget sújtják:

- 400 millió az új cukorilleték.
- 1100 millió a forgalmi adó többlete.
- 400 millió a kontingentálási illetékek-nél.
- 280 millió az új lisztilletékekre.
- 145 millió a petróleumilletékekre.
- 244 millió a teára, rizsre, kávéra és növényi olajra.
- 90 millió a cementre.
- 50 millió a szénsavra és 13 millió a villanykörtékre kivetett illeték.

Ezekkel az illetékekkel együtt 3 milliárd 600 millió lejjel emelkedtek az adó-többletek. Ugyanakkor a liberális kormány 12 százalékos illetéket rótt ki az importált árucikkekre és az exportált petróleumra. Ez az új adó, mintegy kétszázmillió újabb terhelést jelentett a lakosság számára. 1936 április 1-ig tehát mintegy 5 milliárd lejjel emelkedett a kormány által kivetett új adók végösszege.

20-25 százalékos drágulás

Nem szűnt meg az új adókirovás 1936-ban sem. A költségvetés vitája során revízió alá vették a forgalmi adókat és újabb egymilliárd lej összegben rótták ki

illetékeket a forgalomban lévő árucikkek-re. Megadóztatták a lent, a vastáblát, vasáruccikat másfélmillió lej összegben.

Végeredményben tehát az utolsó két évben az ország vállaira újabb 7 milliárd adóterhet rótt ki a liberális kormányzat. Természetesen a terheket viselő vállalatok nem hajlandók az eredeti árak mel-

lett forgalombahozni az árut, hanem az új illetékeket a lakosságra hártják át. Ez az oka annak, hogy a legegyszerűbb belföldi élelmicikkek, vagy belföldön előállította ipari cikkek is 20-25 százalékkal ment fel az ára, anélkül, hogy a lakosság fogyasztóképességén ugyanakkor javítottak volna.

Államcsinyre készülnek a bulgár nemzeti szocialisták

Súlyos események előtt a bulgár belpolitika

Szofia, aug. 10. A Pravda című lap szenzációs szófiai jelentése szerint Boris király visszahívása után rendkívül fontos politikai események bekövetkezését várják Bulgáriában. Azt hiszik, hogy Tzankoff volt miniszterelnök megkíséreli erőszakkal magához ragadni a hatalmat. Tzankoff most egy szociális nemzeti mozgalom élén áll, amely a német nemzeti szocialista eszmék és metodók alkalmazását követeli Bulgáriában. A náci iránti szimpátiának a bulgárok az olimpiád alkalmával is igyekeztek hangsú-

lyozottan kifejezést adni. A jelenlegi Kiossejvanoff-kormány közlekedési minisztere: Kojuhajoff ugyan-csak támogatja Tzankoff megmozdulását. Lapja: a „Slovo“ azt írja legutóbbi számában, hogy Bulgáriában egészen más volna a helyzet, ha Boris királyban is meg volna György görög király bölcsessége, aki Metaxas tábornok segítségével rendet teremtett Görögországban. Bulgár politikai körökben súlyos események rövid időn belül való be-következését várják.

Több mint háromszáz romániai lap uszít a zsidók ellen

„A kormány jelentse ki egyszerűen páriáknak a zsidókat” — írja a Zorile

Bucaresti, aug. 10. A romániai antiszemita propaganda, — amely éveken át néhány alig olvasott hetilapra szorítkozott csupán — az utóbbi hónapokban egyre fantasztikusabb méreteket ölt. Több, mint 300 sajtóorgánium áll e pillanatban a zsidóellenes uszítás szelgálatában és ezeknek a sajtótermékeknek a száma ugyiszólva napról-napra szaporodik. A kiadványok között számos napilap szerepel, élükön a bucaresti Universallal, amely egyetlen napot sem mulaszt el, hogy huligán antiszemita beállítottságának kifejezését ne adjon. A kül- és belpolitika eseményeit teljesen meghamisítva tálalják ezek a lapok az olvasók elé. A német nemzeti szocialista propaganda anyagi eszközei nyilván kifogyhatatlanok, és a kormány szelid megadással

tűri ezt a zabolátlan uszítást, amelynek romboló visszahatásai előbb-utóbb nemcsak az ország zsidó lakosságát fogják érdekelni.

Egyszerűen kipusztítani

A Zorile mai számában foglalkozik a jobboldali sajtó hamisításaival és polgárháborúra bujtogató tevékenységével. „Hónapok óta” — írja a lap — „lapok és folyóiratok, nagyok és kicsinyek a legperfidebb formában csö-pögtetik naponta a zsidógyűlöletet olvasóik-ba. A zsidók felelősek minden rosszért, ami az országban, vagy annak határain kívül történik. Prózában és versben, elméleti cikkekben és tudósításokban egyszerűen arra biztatják a többségi lakosságot, hogy pusztítsa ki az ország zsidó polgárait.

Fővárosi sportcikk nagy szaküzlete keres eladási főnököt, ki sportcikk elsőrangu szakembere és e szakmában kitünő rutinnal rendelkezik. Fényképek ajánlatok teljes életleírásai J. Walter Thompson Company, str. Dionisie No. 65, Bucuresti, címre küldendők.

A spanyolországi eseményekkel kapcsolatban a román jobboldali sajtó a spanyol-zsidó kommunizmus garázdálkodásairól ír. Nahát, hol vannak zsidók Spanyolországban? Hogyan lehetséges ilyen alávaló hazugságot fel-találni, és ilyenképpen diszkreditálni a zsidó-ságot a román olvasóközönség előtt? És ho-gyan lehetséges, hogy a kormány tűri ezt az izgatást egy békés, törvénytisztelő és polgári kötelességeit teljesítő népréteg ellen? Lehet-séges, hogy vannak zsidó kommunisták Ro-mániában. Lehetnek százan, ezren, vagy akár százazeren. Hogy lehet amiatt általánosítani? Vannak magyar, bulgár, sőt román kommu-nisták is, az általánosítást azonban kizárólag a zsidók számára tartják fenn. Nem is szól-va arról, hogy az egész romániai kommunista „mozgalom” teljesen veszélytelen és lényegé-ben nemlétezőnek tekinthető.

A cernauti eset

A zsidóellenes uszítást azonban nemcsak a nemzetközi, vagy a belpolitika síkjában gyakorolják. Egyszerű napi eseményeket is felhasználnak az általánosításra, hogy eké-ppen is kihívják a lakosság megvetését és gyűlöletét a zsidókkal szemben. Naponta fordulnak elő bűnös magzat-elhajtasok. Ha azon-ban egy zsidó orvosall történiék ez meg, a jobboldali sajtó azonnal megteitlik a gyilkos zsidók gyilkosságai fölötti elmékedésekkel. Egy Cernautiban történt rendőri barbársá-got az egész zsidóság számlájára irtak, mert az illető rendőrségi közeg történetesen zsidó volt.

Ugyancsak Cernautiban történt egy gyil-kosság. Gregor Gheorghe és Puis Zergos kö-zépiszkolai tanulókat négy fiatalember meg-sebesítette. Az egyik áldozat meghalt. Meg-állapítást nyert, hogy a fiatalok között be-csületbeli kérdés áll a bűntett mögött. A „Tara Noastra” számára azonban ez nem magyarázat. A tettesek közül a két Wagner-testvér zsidó, a másik kettő: Coman és Pe-ziuic nem zsidók. A gyilkosságot Coman kö-vette el. Cuza és Goga lapja viszont azt írja, hogy Puis Zergos és Gregor a nemzeti esz-me mártírjaiként estek el Cernautiban. „A zsidókban — írja a lap — lefojthatatlan gyil-löllet él a román nacionalistákkal szemben. A zsidóság bestiális gyűlölete nem ismer ha-tárt a merészségben és a legfélelmetesebb gyilkosságtól sem riad vissza. Gregor és Zer-gos mártírsága figyelmeztet bennünket arra, hogy vigyük tovább a harcot a gyilkos zsidóság ellen. Türelemességünket ezzel a piszkos fajttal szemben a leggyűlöletesebb gyilkossággal fizetik vissza.”

Mi ez, ha nem közönséges uszítás a gyil-kosságra? — teszi fel a kérdést a Zorile. A kormány tűri mindezt. Nem volna becsülete-sebb dolog, hogy egyenes páriáknak jelentené ki a zsidókat és kiszolgáltatná őket Cuza te-hetetlen gyűlöletének? Ez az egyetlen dol-g, amit még megtehet egy egészséges or-szág elálatiasításának ez a kormánya” — fejezi be cikkét a bucaresti lap.

— Cséhszlovák fürdővendég és 50 asszony boxmérkőzése Constantán. Constantából je-lentik: Tegnap reggel vigjátékban illó esemé-nyek színhelye volt az eforiai strand. Egy fiatalember, aki Prágából érkezett Eforiába fényképezőgéppel a kezében elhelyezkedett a hölgyek napozó székei közelében, ahol fény-képezni kezdett. Egy hölgy, aki nem szivesen vette az indiszkréciót, egy adott pillanatban kiragadta a fényképezőgépet a fiatalember kezéből és mielőtt az magához térhetett vol-na, a napozók közé dobta a gépet, ahol kö-rülbelül 50 nő a legminimálisabba egyszerű-sített ruházatban napozott. A fiatalember a napozók közé rohant, hogy kimentse a gépet. A hölgyek ekkor már felugráltak nyugszé-kiükből, neki estek a fiatalembernek és jobb-ról-balról pofozni kezdték. A szerencsétlenül járt fotografus látta, hogy nemcsak fényké-pezőgépe, de ő is veszélyben forog, hirtelen boxállásba vágta magát és hatalmas ütéseket mért a verekedő amazonokra. Ugyan pedig a hölgyek elmenekültek az erős ütések elől, blazirt arccal felemelte a homokból a fény-képezőgépet és mintha semmi sem történt volna, odébb állt. Utközben azonban egy rendőr feltartóztatta és bekísérte a strand irodájába, ahol elkobozták tőle az ominózus filmszalagot.

SZEP LAKÁS. BOLDOGSÁG. NEZZE MEG SZEKELU és RETI bútorgyár s.t. állandó kiállítását

BUCURESTI TGMUREŞ TACHE IONESCU 1 NIVANÁSÁRA NIVÜLDJÜÜ MEGM-ZOTTUNAVAT EREDETI RAZAMIVUAL

KÖZGAZDASÁG

A román-magyar tüzifa- egyezményt augusztus 24-én tárgyalják Sinaiban

Ismeretesek azok az ellentétek, amelyek a romániai tüzifaexport-vállalatok és a magyarországi Faforgalmi között felmerültek. Ezeknek az ellentéteknek egyelőre úgy huzták ki a méregfogát, hogy a SEL és a Faforgalmi között ideiglenes meg-
egyezés jött létre 30 ezer vagon tüzifa át-
vételére a Faforgalmi által megajánlott
árak mellett. Ezt a menyiséget azok a ro-
mániai exportörök szállítják le, akik vise-
lik ennek a minimális árak minden rizikó-
ját.

A differenciák kiküszöbölésére hivatott román-magyar döntőbírósnak augusztus 5-én kellett volna összeülnie Sinaiban, azonban ezt a megbeszélést nem lehetett

megtartani, mivel a magyar delegátusok szabadságon vannak. Az illetékes kormányhatóságok megegyezése szerint a döntőbírósnak augusztus 24-én fog összeülni ugyancsak Sinaiban.

A SEL és a Faforgalmi között élénk tárgyalások indultak meg az árkülönbözet terén való megegyezés létrehozása tárgyában. Szakkörök remélik, hogy a nehézségeket a megegyezés utjából a közvetlen tárgyalásokkal sikerülni fog rövidesen elhárítani, úgy hogy az augusztus 24-i értekezletnek tulajdonképpen nem lesz egyéb feladata, minthogy az egyezményt jóváhagyja.

Az új iparcikket előállító vállalatok számára háromévi versenytilalmat biztosít a kormány rendelet törvénye

A hivatalos lap augusztus elsejei számában rendelet törvényt jelent meg, amelynek fontosságát és kihatásait azonban csak most kezdjük megérteni. A rendtörvény szerint mindazok az iparvállalatok, amelyek belföldön még nem gyártott cikkek előállítására rendezkednek be, kivételes kedvezményekben részesülnek. Ezeket a kedvezményeket azonban csak azok a vállalatok igényelhetik, amelyeknek nemzetgazdasági jelentőségét minisztertanácsi jegyzőkönyv állapítja meg, úgy a vállalatba investált tőke, mint a gyártmány fontossága szempontjából. A minisztertanácsi jegyzőkönyv keltétől számított 16 hónap alatt nem engedélyezhető semmiféle gépipport olyan vállalat részére, amely az engedélyezett vállalatnak versenytársa lehet, míg ha a vállalat üzemét ezen 16 hó-

nap alatt megkezd, további husz hónapra megkapja a versenytilalmi kedvezményt.

A rendelet törvény tehát azt tartalmazza, hogy azok az iparvállalatok, amelyek eddig belföldön elő nem állított iparcikket gyártására rendezkednek be, 36 hónapi időre teljes versenytilalmi kedvezményt kaphatnak a minisztertanácstól. Amennyiben az első 16 hónap alatt működésüket meg nem kezdik, ezt a kedvezményt elvesztik.

Az új rendelet törvény gyakorlati alkalmazása már meg is kezdődött. A Malaxa-művek, amint azt jelen lapszámunk „Rövid üzleti hírek” rovatában részletebben közöljük, minisztertanácsi jegyzőkönyvvel megkapta az új törvény kedvezményeit acélszergyára részére.

Mégis megalakult a Német Bank Jugoszláviában. Német banknak Jugoszláviában való megalapításáról indultak meg tárgyalások akkor, amikor Schacht dr. Jugoszláviában járt. Ezek a tárgyalások azonban meg-
hiúsultak. A belgrádi jelentések szerint a Dresdner Bank vezetése alatt álló csoport, valamint a jugoszláv nemzeti bank között újabb tárgyalások folynak arról, hogy egy német csoport átveszi a belgrádi bank részvénységét. A jugoszláv nemzeti bank azt a feltételt állította fel, hogy az átveendő banknak a piacon forgalomban lévő részvényeit nem szabad az országból kivinni és egyúttal ellenőrzési és beleszólási jogot kötött ki magának. Az új bank vezetői kétharmadrészen németek, egyharmadrészt jugoszlávok volnának, az alkalmazottak pedig kizárólag jugoszlávok.

Pénzüpiaci jelentés. A közép-európai valuták közül a schilling 57-re, a cseh korona 12.67-re lanyhult, a pengőt változatlanul 58.25—58.75-ös árfolyamon jegyzik a zürichi magánforgalomban. A lejbankjegyek árfolyama változatlan a külföldi magánforgalomban, a zürichi magánforgalomban 1.75—1.90-es, a párizsi magánforgalomban 9.10—9.40-es árfolyamon jegyzik. Wienben a kompenzációs lej árfolyama 3.50—3.52-re javult. Budapesten változatlanul 2.80—3, Prágában 15.85—16.15-ös árfolyamon jegyzik a lejbankjegyeket, míg a kliringárfolyam változatlanul 17.40—17.80. — A Banca Natională a hét elején a svájci frank árfolyamát 44.32—45.33 lejre, a font árfolyamát 690—696.90 lejre, a dollár árfolyamát 137.31—141.45 lejre, a holland forint árfolyamát 93.29—94.25 lejre emelte, míg a többi összes árfolyamokat változatlanul hagy-

Aki meg akarja ismerni a zionista mozgalmak okait, előzményeit és vezető egyéniségeit, olvassa el SZABÓ IMRE

UJ ZSIDÓK

című, a napokban megjelenő 180 oldalas kötetét.

Moses Hess — A. D. Gordon — Herzl Tivadar — I. Trumpeldor — Rachel

érdekes, szórakoztató és tanulságos életrajza

Ifjúsági csoportok, iskolák, kulturegyetkek husznál több példány megrendelése esetén jelentékeny árkedvezményt kapnak. Megrendeléseket pontosan elintézi az Uj Kelet könyvosztálya Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Földmivesek! KÉT FÖLDET KELL BEVETNETEK!

AZ EGYIK A SZÁNTÓ.

Kétszáz lei áru maggal és munkával vajjon milyen termésre számíthat? Az elvetett mag százszorosan kel ki és jól fog fizetni. De ezzel a kétszáz leivel soha sem tesz szert vagyonra...

DE VAN MÉG EGY UGAR.

amelyből egy magból egy milliót kelhet ki. Ez az áldott és szerencsés ugar az Állami Sorsjáték. Ugy ahogy elveti a magot a földbe, épen úgy vásároljon sorsjegyet. Minden hónap 15-én a szerencse kopogtatni fog ajtaján. Egy szép napon, ha van sorsjegye, a Sorsjáték ugara megféri a milliót, a vagyon!

VESSE BE MIND A KÉT FÖLDET!

Amit az egyik oldalon ad, visszaveszi a másikon. Az ut a vagyon felé nyitva van, ahogy nyitva volt annyi számára, akik elég okosak és előrelátók voltak, hogy a szerencse földjébe is vetettek.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK

ta. A szabadforgalmi devizák közül a márka 42—42.50 lejre, az olasz lira 8—8.10 lejre javult, a cseh korona 5.95—5.96 lejre, a kompenzációs schilling 28.60—28.90 lejre lanyhult. — A bucaresti magánforgalomban az arany és az aranyérmek egy árnyalattal szilárdultak, az erővaluták kínálata valmivel lanyhább, egyébként az árfolyamok alig változtak. A bucaresti magánforgalomban: a font 830—840 lej, a dollár 162—165 lej, a holland forint 110—115 lej, a svájci frank 54½—55 lej, a francia frank 10.90—10.95 lej, az olasz lira 10.50—11 lej, a török lira 115—125 lej, a márka 43—44 lej, a cseh korona 6.50—6.60 lej, a pengő 34—34½ lej, a schilling 33—34 lej, a Napoleon arany 1115—1125 lej, az aranyfont 1380—1390 lej.

A bucaresti tőzsde legutolsó üzletnapját szerdán tartotta az elmúlt hét folyamán, míg csütörtöktől kezdve zárva volt. A hét első három üzletnapján a bucaresti tőzsde tartott volt, bár nagyon kis forgalom bonyolódott le. A fixkamatotású papírok piacán az árfolyamok tartottak bizonyultak, egyébként csak a kisajátítási kötvényekben volt nagyobb kereslet, amelyek közül különösen az örökjáradékot keresték nagyobb tételekben. Ennek hatása alatt a Renta Improprietáreire örökjáradék 1½ ponttal 43-ra javult. A Stabilizarea a szelvénybevéltás után 2½ ponttal 4½-re lanyhult, a többi árfolyama alig változott, a Desvoltarea 32, az 1933. évi renta 43, az Inzestrarea kötvény nagy címletei 58½, a kis címletek 51.75, az adóbona 31½, az 1935. évi 3 százalékos Consolidarea kötvény 27. A bankrészvények tartottak, a Banca Natională részvény 100 lejfel 4400 lejre, a Credit Industrial 5 lejfel 550 lejre javult, a többi változatlan, a Comro 125 lej, a Credit Român 210 lej. A biztosítási papírok üzlettelének, változatlan árfolyamokkal, a Dacia-Románia 4300 lej, a Generala 1150 lej, az Agricola-Fonciera 230 lej, a Nationala 200 lej. A petróleumrészvények szilárdultak. Az Astra-Románia 5 lejfel 370 lejre, a Credit Minier 5 lejfel 230 lejre javult, a Redeventa változatlanul 135 lej. Az ipari részvények is tartottak. A Resita tiz lejfel 445 lejre javult, a többi változatlan, a S. T. B. 1315 lej, a Letea 680 lej, a Mica 1270 lej.

Román-angol kereskedelmi részvénytársaság alakult Sigheten

Sighet, augusztus 10. Angol és román körök hosszas tárgyalásainak eredményeként nagyjelentőségű kereskedelmi vállalat jött létre Sigheten. Román-angol kereskedelmi részvénytársaság alakult angol tőke közreműködésével sighetii székhellyel, mely nagy méretekben fog gyümölcsöt, főleg pedig diót exportálni Maramuresből Angliába, míg az angolok kompenzációképpen ipari cikket fognak ugyancsak nagy mennyiségben Romániába szállítani.

Szeptember 15-ig 4-kor nyithatnak az üzletek. Tegnap délután a Munkügyi inspektorátuson tárgyalás folyt a magánalkalmazottak szervezete és a szakmabeli kereskedők között abban a kérdésben, hogy a drogériák, illatszertárak női és férfi divatüzletek, konfekció üzletek és posztóáruházak augusztus 11-től szeptember 15-ig délután csak 4-kor nyissanak. A tárgyaló felek között megegyezés jött létre és így a határozat máától fogva életbe lép.

Akinek a szív működése rendetlen, ugy-
szintén az, akinél a vérnyomás emelkedésnek tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Az orvosok ajánlják.

Zászlószentelés a Dregán-völgyében. Vasárnap délelőtt a gyönyörű Dregán-völgyében több száz turista jelenlétében, akik Clujról, Oradeáról, Dejéről és Zalaúrlól sereglettek egybe, fölavatták a turista zászlót, amelyet Popa Traian luszkaí gör. kat. lelkész áldott meg. A turisták ezután a királyhímnuszt énekelték, majd az eső ellenére végigjárták a csodálatos vidék szépséges részeit. A nagyszabású turista-találkozó megrendezése a C. A. O. turista-szakosztálynak kiváló érdeme. (Gy. M.)

Sighet, a hatalmas t...
be Budesti...
Sugatag fil...
előbb háziá...
emberekre...
Gheorg...
parasztasz...
fiut félholt...
fejért marcs...
életbenmara...

Offe

Hena Me

Bucuresti...
ind.) Amió...
mény, hogy...
női minisz...
mennyi civi...
erővel ujult...
a női mozg...
viselkedő o...
vező utra t...
ért küzdők...
Ebben az...
vező hang...
lasiban Ele

Ez a
ideje

Bizalm

London,
Guardian"
körlevéln...
hatóságok...
tagjait, ho...
tökkel. A...
mazza:

„A külfö...
ött, akik...
országba j...
van. Sok or...
a zsidó tö...
Ezért gond...
olimpiát, m...
a német p...
körülménye...
doellenes r...
Ebben a...
kaj zsidók

Ango
tudn

A közokt

Bucuresti...
oktatásügy...
gedetlenség...
a diákok a...
alkoznak a...
közások so...
előterjeszte...
agát, hog...
nak hozzá...
függesztése...
gyetemek...
olva keres...
egyetemek...
késztetővé...
számmal, h

Vesztett farkas rettenetes pusztítása egy maramuresi faluban

Három ember lejét marcangolta szét az állat

Sighet, augusztus 10. Tegnap délelőtt hatalmas termetű veszett farkas rontott be Budesti maramuresi községbe, mely Sugatag fürdő mellett fekszik. A vadállat előbb háziállatokat támadott meg, majd emberekre rontott rá. Berinde Todor, Ciocan Gheorghe parasztozat, Molnár Mária parasztasszonyt és Pop Vasile 14 éves fiút félholtra marta. Mind a négynek a fejét marcangolta szét olyannyira, hogy életbenmaradásukhoz alig van remény. Az

áldozatokat Sighetre szállították be, majd innen a ciuji Pasztőr-intézetbe vitték. Budestiben leirhatatlan pánikot idézett elő a veszett állat pusztítása. Különösen nagy a rémület, mert a veszett farkast nem lehetett ártalmatlanná tenni és az említettek kívül másokat is megmarta. Egyelőre nem tudják megállapítani, hogy kiket sebesített meg és attól félnek, hogy kitör a veszettség a faluban. Ma Budestire utazott a sigheteri főállatorvos.

Offenzívát indítottak a romániai nők politikai jogaikért

Elena Meissner asszony törvénytervezete a nők politikai egyenjogúsításáról

Bucuresti, augusztus 10. (Az Uj Kelet ford.) Amióta bekövetkezett a nagy esemény, hogy a francia kormányba három női minisztert neveztek ki, a világ valamennyi civilizált országában még nagyobb erővel ujjaltak ki a feminista harcok. Még a női mozgalmakkal eddig tartózkodóan viselkedő országok közéleti férfiai is kedvező utra tereltek a női egyenjogúságért küzdők ügyét.

Ebben az általános feminizmusnak kedvező hangulatban kezdte meg munkáját a romániai Elena Meissner asszony (Meissner

volt a vereszkánus miniszter felesége) Románia feminista mozgalmanak vezetője. A nagy feminista vezér törvénytervezeten dolgozik, amelyet elkészülte után a parlamenti kezdeményezés útján a törvényhozás házába elé fogadtatni. A javaslat a nők teljes politikai egyenjogúsítását célozza.

A jobboldal természetesen nem nézi jó szemmel a nők politikai jogainak megszerzését. Ezzel szemben a román feminista nők mellett tudják az összes igazi demokratikus érzelmi politikusokat.

Ez a Führer akarata: Az olimpia ideje alatt a zsidó vendégeket is barátságosan kell fogadni

Bizalmas berlini körlevél a német turista szervezetekhez

London, augusztus 10. A „Manchester Guardian” megszerezte annak a bizalmas körlevélnek a szövegét, amelyben a berlini hatóságok kioktatják a turista-szervezetek tagjait, hogyan bánjanak a zsidó látogatókkal. A szöveg a következőket tartalmazza:

„A külföldi sportolók és látogatók között, akik az olimpia alkalmával Németországba jönnek, meglehetősen sok zsidó van. Sok országban előkelő szerepet játszik a zsidó tőke a nagy sportegyesületeknél. Ezért gondunk kell legyen arra, hogy az olimpiát, mely oly nagy jelentőséggel bír a német propaganda számára, semmilyen körülmények között ne zavarják meg zsidóellenes magánakciók.

Ebben az évben a francia vagy amerikai zsidókban, nem a zsidókat kell lát-

nunk, hanem az olimpia amerikai, vagy francia látogatóit.

A waltersdorfi csatornánál lévő turistaotthonban az elmúlt vasárnap zsidónak adta ki magát néhány francia újságíró és ezért nem akartak szobát adni nekik. Ezért elrendelem a következőket: Az összes lakásadóknak be kell, hogy fogadjanak minden vendéget, aki a turista-társaság dírektívái alapján keres lakást, tekintet nélkül arra, hogy az illető árja-e, vagy zsidó. Aki azt hiszi, hogy ezt nem vállalhatja, az nyomban értesítse irodánkat és lakáslistáinkon meg fogjuk jelölni a szóbanforgó címeket, hogy azokhoz csak árjákat utaljunk. Ne adjatok okot a zsidóknak arra, hogy szabotálják Németország nagy nemzetközi sporteseményét. Ez a Führer akarata. Heil Hitler!”

Angelescu dr. és a rektorok nem tudnak megegyezni az egyetemek rendjének kérdésében

A közoktatásügyi miniszter a rektorokat személyükben akarja felelőssé tenni a diákság magatartásáért

Bucuresti, augusztus 10. Angelescu közoktatásügyi miniszter, mint ismeretes, elégedetlenségének adott kifejezést afölött, hogy a diákok a tanulás helyett politikával foglalkoznak az egyetemen. A legutóbbi tanácskozás során a közoktatásügyi miniszter előterjesztette a rektorok előtt azt a kívánalmat, hogy az egyetem tanácsai járuljanak hozzá az egyetem autonómiájának felállításához. A tanácskozások során az egyetem vezetői kivétel nélkül utat szerettek volna keresni a követelés elől: megőrizni az egyetem autonómiáját is, de ugyanakkor lehetővé tenni a közoktatásügyi miniszternek, hogy zavargások esetén beavatko-

zék és hatósági erővel rendet teremtsen az egyetemeken.

A közoktatásügyi minisztérium erre a kérdésre meglepő javaslatot terjesztett elő.

Azt kérte, hogy a felsőbbiskolai oktatásról szóló törvényhez kiegészítő paragrafust illessenek, mely szerint az egyetemeken történetekért közvetlenül az egyetem rektorai felelősek.

Az egyetemi tanácsok ma döntöttek még a törvényjavaslat fölött, de egyelőre a rektorok a módosítást nagy idegenkedéssel fogadják. A tanácsok hajlandók viselni a felelősséget az egyetemen belüli történő esemé-

Ma este a CAPITOL-ban

INDIG hegedűhangversenye

Műsoron: Symanowsky, Ravel, Lalo, Strawinsky, Saint Saens. — Jegyek korlátozott számban! Zongoránál: Zsizsmann.

nyekért, de semmiesetre sem azokért a kielégésekért, amit egyetemi hallgatók a főiskola falain kívül követnek el.

Az ellentétek elsimítására bizottságot küldtek ki. Constantin Kiritescu a felsőbb oktatás igazgatója kapott megbízást arra, hogy készítsen el egy új törvénytervezetet, melyet majd a bizottság tárgyalni fog.

A Zorile szerint a javaslat nem irányozza elő az egyetemi autonómia felfüggesztését, hanem lehetőségét biztosítja a hatóságoknak, hogy az egyetem épületébe zavargások ese-

tén behatolhassanak. A törvényjavaslat kéri az egyetemi tanárok működésének felülvizsgálását is. A professzorok között ugyanis sokan politizálnak és a rendes egyetemi oktatás helyett politikailag befolyásolják katedráikat. Közéleti tevékenységeik alatt pedig előadó nélkül hagyják katedráikat.

A rektorok a javaslat egyes pontjai ellen élesen állást foglaltak. A tárgyalások megegyezés nélkül értek véget. A javaslatot újabb átdolgozás után fogják ismét tárgyalás alá venni.

A tanárok nagy erkölcsi felelősségéről beszélt a király a cserkészszembori megnyitáson

Kétszer is felszólt az uralkodó. Előkelő vendégek jelenlétében nyit meg a dzsembori

Brasov, augusztus 10. Poianan tegnap nyit meg a negyedik nemzeti cserkészdzsembori, amelyen több külföldi delegáció is képviseltette magát. A megnyitó ünnepségen jelen volt az uralkodó, Miklós herceg, Tatarescu. Anghelescu és Nistor miniszterek, Manolescu tábornok, a brasovi hatóságok fejei, Balan metropolita, stb. Miután a csehszlovák delegáció Miklós hercegnek, a romániai cserkészleigó parancsnokának átnyújtotta az ezüstsas jelvényt, Serban professzor, a brasovi latin egyetem rektora szólalt fel, aki méltatta az uralkodót. Samboteanu ezredes a háboruban résztvevő cserkésekről beszélt, majd az uralkodó rámutatott arra, hogy a

cserkészek jelszava mindennap valami jót tenni. Bratu és Nisipeanu a középiskolai tanárok odaadó támogatásáról biztosította a királyt, aki ismét felszólt és a tanárnak a fiatalság nevelésében való szerepéről beszélt. Emlékeztetett arra, hogy amint a tanítókhoz fordult egyszer, most a középiskolai tanárokhoz intéz kiáltványt.

A délutánra és estére tervezett ünnepségeket a felhőszakadás miatt nem tartották meg. Az uralkodó, Mihály vajda és Miklós herceg Sinaiba utaztak, Tatarescu a fővárosba ment, ahova este 20.20 órakor megérkezett.

VIII. Edward megérkezett Jugoszláviába

A királyi yachton nyaral az angol uralkodó

Bécs, augusztus 10. (Rador.) Edward angol király vasárnap délelőtt Salzburgba érkezett és megtekintette a várost. 12.30 órakor az angol uralkodó folytatta útját Jugoszlávia felé. A királyi különvonat tegnap délután érkezett Jesenice határállomásra, ahol Pál régensherceg fogadta, aki elkísérte Egg-ig, nyári székhelyéig. Innen a királyi vonat folytatta útját a dalmát partok felé.

Edward király különvonata Cibinik állomásra érkezett ma reggel 8.30 órakor. Az

uralkodót a hatóságok fejei és hatalmas tömeg üdvözölte. Edward király egyenesen a Nahlin qacht fedélzetére ment. A Nahlin mellett két angol és két jugoszláv hadihajó áll kíséretet. Miután megtekintette a yacht berendezését, Edward király visszament a pályaudvarra és ott költötte el a reggelit, majd felköltözött a yacht fedélzetére. Azt hiszik, hogy az angol uralkodó meg fogja tekinteni a város közelében levő vízeséseket.

A spanyolországi és marokkói zsidók martiriuma

Zsidó menekültek a „Deutschland” német páncélos fedélzetén

Barcelona, augusztus 10. Barcelonában elfogták egy ellenforradalmi katonatisztet, akinél egy programtervezetet találtak, amelyet a felkelők győzelmük után valószínűleg meg. A program 4-ik pontja így hangzik: A zsidók kiűzése Spanyolországból.

A spanyol-marokkói jelentések szerint a zsidók helyzete napról-napra tragikusabb, ami egyaránt vonatkozik a bennszülöttekre és a bevándoroltakra. A zsidó bankokat erőszakkal kényszerítik, hogy pénzügyileg támogassák a felkelő mozgalmat. A bevándorolt zsidók, főleg azoknak leszármazottjai, akiket a középkorban űztek ki Spanyolországból. Mellettük egy alacsony színvonalon élő zsidó réteg található még, mely berber tájszólásban beszél és földműveléssel foglalkozik.

Tangerből jelentik: A marokkói spanyol fasiszták 60.000 dolláros kényszeradót vetettek ki a tetuani zsidó hitközségre. Több tetuani zsidó elzárkózott a vagyonát,

hogy megmentsék a hitközséget. A spanyol fasiszták ugyanekkor gyűlöletes propagandát folytatnak a zsidók ellen. Antiszemita felhívásokat intéznek a lakossághoz. Tömeges internálják fogolytáborokba a marokkói zsidókat.

Berlin, augusztus 10. Az „Israelitische Familienblatt” egy zsidó kivándorló elbeszélését közli, aki mint német menekült került Spanyolországba és az ottani zavargások miatt most újból, mint menekült, volt kénytelen visszatérni Németországba. Elmondotta, mily súlyos küzdelmet vívtak azért, hogy San Sebastianban egzisztenciára tegyenek szert. S ekkor kitértek a zavargások. Uj egzisztenciák felépítésére katasztrófát jelentett ez. Így elhatároztuk, hogy elhagyjuk az országot. A san-sebastiani német hatóságok is sürgősen azt tanácsolták a német alattvalóknak, hogy meneküljenek. A „Deutschland” nevű páncélos hajó hét embert vett fel, köztük öt zsidót. És most újra előtűnik a kérdés: Hová?”

SPORT

XI. OLIMPIA

Az USA stafétája 39.8 kolosszális időt futott a 4x100 m. síkfutó stafétában

Ujabb három olimpiai bajnokságot szerzett Magyarország. Hitler állítólag nem fogott kezét a nemárja olimpiai bajnokokkal. Lőrincz, a pehelysúlyu olimpiabajnok zsidó?

Cluj, aug. 10. (Az Uj Kelet tud.) A XI. Olimpia eredményei közül messze kimagaslik az Egyesült Államok stafétagárdájának teljesítménye. A 4x100 méteres stafétában ugyanis az Owens, Metcalfe, Draper és Wykoff összeállítású amerikai síkfutónégyes 39.8 idővel olimpiai és világrekordot futott. Az eredmény érdekességét csak fokozza az, hogy a futás harmadik váltásánál Wykoff nem vette jól át a botot és így az amerikai stafétagárda veszített az idejéből. Ha ez az incidens közbe nem jön, szakértők állítása szerint idejük 39.6 lett volna. Hogy milyen teljesítmény ez, elég megemlíteni, hogy a 100 méteres síkfutás olimpiai és világrekordja 10.3, márpedig az amerikai atlétanégyes elért ideje átlag 9 másodperc, 89 tized és 5 század átlagosnak felel meg, vagyis nem egészen 10 másodperccel.

A továbbiakban eldől az olimpiai bajnokság sorsa a 100 méteres gyorsusztásban, amelyet Csik Ferenc magyar versenyző nyert 58.6 idővel, a női magasugrás, amelyben Csák Ilona lett első 162 cm-es ugrással, a görög-római birkózásban, amelynek légsúly-csoportjában a magyar Lőrincz nyert olimpiai bajnokságot, valamint a maratonhi futás.

Az olimpiai eredmények beszámolója közben egyébként a prágai rádió érdekes hírt sugározott szét az éterbe. A görög-római birkózás légsúlycsoportja eredményeinek bemondása közben a prágai rádió azt jelentette, hogy az ezen sportágban első lett Lőrincz a többi nemárja sportolók (Owens, Elek, Kárpáti, stb.) sorsára jutott. Amikor Hitlernél olimpiai koszorúval a fején tisztelték a Führer nem fogott vele kezét.

Az Olimpia legjobb eredményei a következők:

Marathonfutás: 1. Son japán 2 óra 29 p. 19.2 mp, (jobb az alompiai rekordnál, világrekordot ezen a téren nem tartanak nyilván.) 2. Harper angol 2:31. 23 óra, 3. Nan japán 2:31. 42 óra, 4. Tamila finn, 5. Muinonen finn, 6. Coleman délafrikai. Zabala a los-angelesi győztes 33 kilométernél feladta.

4x100 m férfistaféta: 1. USA 39.8 mp olimpiai és világrekord. A régít ugyancsak az Egyesült Államok tartották. 2. Olaszország, 3. Németország, (Másodiknak a holland staféta ért a célba, de mert a botot egyizben elejtették, a holland csapatot az idevonatkozó szabályok értelmében diszkvalifikálták.)

4x400 m staféta: 1. Anglia 3:09 p. 2. USA 3:11 p. 3. Németország 3:11.8 p. 4. Kanada, 5. Svédország, 6. Magyarország.

4x100 m női staféta: 1. USA, 2. Anglia, 3. Kanada. A világrekordot német staféta elejtette a botot és diszkvalifikálták.

100 m gyorsusztás: 1. Csik magyar 57.6 mp, 2. Yusa japán 57.9 mp, 3. Arai japán 58 mp, 4. Taguchi japán 58.1 mp, 5. Fischer német 59.3 mp, 6. Fick USA 59.7 mp.

Női magasugrás: 1. Kádárné Csák Ibo'ya, Magyarország 160 cm, 2. Doróhy Odám, Anglia 160 cm, 3. Elfride Kaun Németország, 4. Dora Ratjen Németország 158 cm, 5. Marguete Nicolas Franciaország 158 cm, 6. Carter Ausztrália, Rogers USA és Koen Hollandia 155 cm.

Vízilóban: Magyarország—Málta 12:0 (8:0), USA—Uruguay 2:1 (0:1), Franciaország—Japán 8:0 (5:0), Ausztria—Svájc 9:0 (3:0), Németország—Csehszlovákia 6:1 (4:0), Anglia—Jugoszlávia 4:3 (3:3), Svédország—Izland 11:0 (7:0), Belgium—Hollandia 2:1 (1:1)

A vitorlázó olimpia versenyében a következő eredmények voltak:

Olimpiai jollek futamában: 1. Hollandia 1:31:39 (25 pont), 2. Norvégia 1:34:09 (24 p), 3. Olaszország 1:34:17 (23 p), 4. Magyarország 1:34:29 (22 p).

6 m-es nemzetközi csoportban: 1. Norvégia 2:29:54 (12 p), 2. Svédország 2:33:48 (11 p), 3. Hollandia 2:34:36 (10 p).

8 m-es nemzetközi csoportban: 1. Németország 2:57:27, 2. Franciaország 3:01:02, 3. Olaszország 3:03:00.

Hétfőn délelőtt folytatták az Olimpia uszóversenyt. A délelőtti olimpiai eredmények

A 4x200 m staféta három előfutamának eredményei: I. előfutám: 1. Franciaország 9:21.7 p, 2. Kanada 9:40 p, 3. Brazília 9:42.5 p, 4. Görögország 10:51 p. II. előfutám: 1. USA 9:10.4 p, 2. Magyarország 9:20.8 p, 3. Anglia 9:30.8 p, 4. Dánia 9:31.6 p, 5. Ausztria 10:58.4 p, 6. Lengyelország, amely 9:52.4

p. időt uszott, de diszkvalifikálták előbbindulás miatt. III. előfutám: 1. Japán 8:56.1 p. olimpiai rekord! Régi ugyancsak Japán 8:58.4 p, 2. Németország 9:21.4 p, 3. Svédország 9:35.3, 4. Jugoszlávia, 5. Egyiptom. A japán csapatban Yusa, Sugimura, Taguchi és Arai usztak. Döntőbe jutott minden futam első két helyezettje és Svédország, mint legjobb harmadik.

A 100 m női gyorsusztás döntőjébe Mastenbrook, den Ouden és Wagner holland, Rawls és Mc Kean amerikai, Arendt német és Campbell argentin kerültek.

100 m női gyors-döntő: 1. Mastenbrook Ria holland 1:05.8 p olimpiai rekord (régí 1:06.8 p Madison), 2. Campbell argentin 1:06.4 p, 3. Arendt német 1:06.6 német rekord, 4. den Ouden holland 1:07.6 p, 5. Wagner holland 1:08.1 p, 6. Mac Kean USA 1:08.1 p.

A 200 m. női mellusztás döntőjének résztvevői ezek lesznek: Maehata japán, Kastein, Waalberg holland, Geenger, Hölzner német, Sörensen dán és Storey angol.

A Consiliul Federal eltörölte a selejtezőket és a B) ligába két egyenként 13 egyesületet osztott be

A Ligák hatáskörébe kerültek a C) csoportok

Bucuresti, aug. 10. A labdarugószövetség tanácsa a nemzeti ligák ügyében a következő döntéseket hozta:

Ösztől kezdve két B-ligás csoportot állítanak fel 13-13 résztvevővel Keleti és Nyugati B-ligák elnevezéssel.

A Nyugati ligába a következő csapatokat osztották: Phönix, ILSA, Victoria Carei, Olimpia, Stăruinta, Jiul, Vulturii, Mures, Soimii, Unirea M. V. Alba-Iulia, CFR Simeria, Crai Iovan és Rovine Grivita.

A Keleti liga résztvevői a következők: Macabi Bucuresti, Sp. Studentesc, Jahn, Dragos, Voda, IAR, ACFR, Fr, Romana, DUG Braila, Textila Iasi, DVA Galati, Sporting Chisinau, Tricolor Ploesti, Victoria Constanta.

Mindenféle selejtezőt eltörölte. Jövőre kiesik az A-liga két utolsó helyezettje és helyükbe a B-ligák bajnokai kerülnek. Felállították öt C-ligacsoportot is, melyeket a ligák adminisztrálnak. A következő évben már csak 12-12 csapat lesz a két B-ligában. Mindkét oldalon a 11-ik és 12-ik helyezett kiesik, a két 10-ik helyezett pedig selejtezőt játszik egymással és az így kieső öt csapat helyét az öt C-liga csoport bajnoka foglalja el.

A Román Kupa nevezési díját 200 lejre szállították le, nevezni augusztus 20-ig lehet.

A tanács is megerősítette a Biroul Federal azon döntését, hogy külföldre egyetlen válogatott játékos sem ad ki, így Barátkyt sem.

Cluj. CAC—Haggibbor 8:2 (5:0) oldboy labdarugómérkőzés.

Baia-Mare. Phönix—Victoria 7:1 (6:1).

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, augusztus 11.

Bucuresti 6.30: Reggeli adás, 13: Gramofonlemez, 13.25: Sporthírek, 13.40: Gramofonlemez, 14.15: Hírek, 14.30: Gramofonlemez, 15: Hírek, 19: Gramofonlemez, 19.55: Felolvasás, 20.55: Sibiceanu és Schimdt kézzongorás játéka, 21.50: Időszérű anyag, 21.55: Boenescu Sándor énekel, 21.15: Felolvasás, 21.30: Szimfónikus gramofonlemez, 22.45: A szimfónikus gramofonlemez folytatása, 23.20: A Motzoi-zenekar hangversenyének közvetítése.

Budapest. 13.05: Állástalan Zenészek, 13.30 Hírek, 14.15: Pontos időjelzés, 14.40: Hegedű, 15.40: Hírek, 17.15: Csité Károly meséje, 17.45: Pontos időjelzés, 18: Gebhardt Antal dr. előadása, 18.30: Szalonzene, 19: Adám Dező előadása, 20.10: Márffy Oszkár dr előadása, 20.40: Előadást, 21.30: Olimpiai híradás, 21.55: Táncclemez, 22.40: Hírek,

Miért lett külföldi szakértők által elismerve a világhírű „Gastro D.”?

Mert bebizonyult klinikai kísérletek által, hogy hosszú éveken keresztül szenvedő gyomorból, vese-, epe- és májbetegségeknél legkitűnőbb eredményeket értek el vele. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy megrendelhető 130 lej utánvétellel Császár gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A görög-római birkózóversenyek az éj folyamán végetértek. Az eredmények a következők:

Pehelysúly. 1. Erkan török. 2. Svensson svéd. 3. Reini finn.

Légsúly. 1. Lőrinc magyar. 2. Svensson svéd. 3. Brendel német. 4. Pertunen finn. 5. Tözsér román. 6. Fikk eszt.

Könnysúly. 1. Koskela finn. 2. Herda cseh. 3. Väli eszt.

Kisközépsúly. 1. Svedberg svéd. 2. Schäfer német. 3. Virtanen finn.

Nagyközépsúly. 1. Johansson svéd. 2. Schweickert német. 3. Palotás magyar.

Kisnehézsúly. 1. Cadier svéd. 2. Beitag lett. 3. Neo eszt.

Nehézsúly. 1. Paluszalu eszt. 2. Nyman svéd. 3. Hornfischer német.

A 100 km-es országúti egyéni kerékpárversenyben 1. Charpentier francia 2 óra 33 perc 5 mp., 2. Lapebie francia, 3. Nievergeit svájci.

Víziló: Belgium—USA 4:3 (3:0), Uruguay—Hollandia 1:1, Jugoszlávia—Málta 7:0 (5:0). Az eddigi eredmények alapján kiestek már: USA, Uruguay, Jugoszlávia, Málta.

Kézilabda: Románia—USA 10:3 (4:0). Románia csapata ötödik lett.

nyek, 19.30:e Hegedű-zongora, 20.10: Soó Rezzó dr. előadása, 20.40. Olimpiai híradás, 21.10: Hangverseny, 22.30: Hírek, 23.55: Csángányzene, 1.05: Hírek.

Bécs. 23.10: Sauer Ferenc orgonázik. — Közvetítés Salzburgból.

Párizs. 21.20: Wichaus Imre zongorázik. **Varsó. 22:** Berezynski J. Chopin-műveket zongorázik.

Zágráb. 20: Wolf: a coregidor, opera Salzburgból.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma 2 világsiker: I. KÖNIGSMARK. Elissa Landi legnagyobb slágere. II. VARIETE. Hans Albers és Annerbella grandiózus cirkuszfilmje. Magyar feliratok. Előadások kezdete. I. Königsmark: 3.20, 6.20 és 9.20 órákor. II. Varieté: 4.30, 7.30 és 10.30 órákor.

OPEA MOZGO MŰSORA:

Kedd, szerda: A NŐORVOS. Megható társadalmi film, tele romantikával és önfeláldozó szerelemmel. Főszereplők: Chester Morris, Virginia Bruce.

EDISON MOZGO MŰSORA:

Két csodafilm — egy helyárért: I. Férjem barátinói. Clark Gable, Joan Crawford, Robert Montgomery. II. Csábítás táncra. Clara Bow-val. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órákor.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Keresek különbejárati üres szobát, fürdőszoba használattal. Ajánlatokat az Uj Kelet kiadóhivatalába „Pontos fizető” jellegre kérek.

Különbejárati butorozott szobát keresek központban, vagy központhoz közel kertes házban, fürdőszoba használattal. Cimeket a kiadóba kérek. „Allandó lakó.”

Házvezetőnői állást keres jörfőző zsidó né rituális háztartásban. Cim: Guttman Hermann Str. Barițiu 12, hátul az emeleten.

Keresek reklám akvizíciós célokra jó összeköttetéssel és garanciával rendelkező ügybőlköt Clujra, Oradeara, Aradra és Timisoara. Választ Reclam Atlas Fágáras címre kérek.

Családi okok miatt jól menő fűszerüzlet és szeszraktár Sármáson szeptember 1-től bérbeadó. Bővebbet Lang Sármáson.

Kompenzálunk bárhova állami követelésekkel bármilyen természetű adótartozásokat, büntetéseket, örökösödési adót, erdő, bértartozásokat, vámbüntetések stb. „Agimex” Agen-tura, Cluj, Piata Uniri No. 3. Telefon 2—29.

Egyéves kereskedelmi tanfolyam felvilágosítás és beiratkozás Calea Reg. Carol II. 26.

Perfekt gépirónót keresünk kisegítésre azonnalra. Cim a kiadóban.

Jó állapotban levő kerékpár eladó. Strada Motilor 94. Rafael.

Kilenc hónapos zsidó fiugyereket örökbeadnék. Megtekinthető str. Dragalina 28 alatt a délutáni órákban.

Schönfeld Hédy fűzői a legjobbak, művirágai a legegységesebbek. „Takarékoság”. Regina Maria 11.

HIREK

Gazdája autójával megszökött egy sofőr. Ploestből jelentik: Csütörtök este megjelent a rendőrségen egy Vasile Ghia nevű ember és bejelentette, hogy sofőre Negrila Nicu elűnt és magával vitte „Crysler” típusú autóját is. A rendőrség nyomozást indított az ügyben, amelynek során kiderült, hogy Negrila éjszakának idején egy megbízás elvégzése után, megérkezett a garázsba, ahol minden szükséges felszerelte az autót, majd kerekelt oldott. Kiderült az is, hogy Negrilat már elítélték 1 és fél évre autólöpésért és hogy katonaszökevényként már régen körözik. A rendőrség Bulgáriára felé nyomoz a további sofőr után, mert Negrila egy alkalommal bejelentette, hogy Bulgáriába akar menni. Valószínűnek tartják, hogy régi tervét most valósítja meg.

Népgyűlés követelte Targumuresen a vízellátás megoldását. Tudósítónk jelenti: A napokban a targumuresi lakosság népgyűlést hívott össze az Apolló-kertben, amelyen a szónokok a targumuresi vízprobléma megoldásával foglalkoztak. Targumures városa ugyanis a nyári évad alatt a hőség következtében előállított üzembiztoság miatt állandóan víz nélkül áll. A népgyűlés ennél fogva elhatározta, hogy deputációt vezet az intermunicipalbizottsághoz, amely alkalommal kéri a népgyűlés határozati javaslatának teljesítését. A határozati javaslat szerint Targumures város lakossága azt kéri az intermunicipalbizottságtól, hogy gőzturbina javítási munkálatait fejezze be, hogy a vízvezetéknek megfelelő nyomása legyen és haladéktalanul lésson hozzá a víztisztítási munkálatokhoz, amelyeket Bernády György dr. volt polgármester még 10 évvel ezelőtt megkezdett, továbbá készítsen tervezetet a vízvezetési hálózat problémáinak gyökeres megoldása érdekében. A népgyűlés végül, amely dr. Vancea József elnöklétében folyt le, azt követelte, hogy a törvénytelenségű intermunicipalbizottságot választott városi tanács váltassa fel. Az érdekes népgyűlési határozatok végrehajtásával és a belügyminisztériummal való közbeintéssel a népgyűlés, Targumures képviselőit: dr. Baciu Aurel jogista, Laar Ferenc magyar és Nae Jonescu liberális képviselőket bizta és kérte meg.

Felakasztotta magát a cuzista pap. Vasluliból jelentik: Zopodeni községben augusztus 7-én távozott el lakásáról Jacome pap, aki ismert híve volt a megyei cuzista szervezetnek. Mikor késő este sem tért még haza, a családja néhány falusival együtt keresésére indult és másnap délután 4 óra körül felakasztva találták meg Jacome papot a közeli erdőben. A rendőrség nyomozást indított, de valószínűnek látszik, hogy a cuzista pap önszántából vetett véget az életének.

Sebestyén Dávid emlékezete. Vasárnap délelőtt 11 órakor zajlott le a clujai Zsidó Kórház templomában Sebestyén Dávid emléktünnepélye. Az ünnepélyt Rózsa Mór, a kórház propaganda-bizottságának elnöke nyitotta meg. Glasner Akiba főrabbi héber nyelvű halálait mondott, amelyben kihangsúlyozta azt a szellemet, amely Sebestyén Dávidban élt és amely az alkotás és kegyelet szelleme volt. Dolgos életének gyönyörű betetőzése a kórház, amely a szenvedő emberiség otthona. Boldogok lehetünk, hogy kortársai voltunk a kiváló férfinak, aki halálában is tovább él közöttünk. Isten áldását kérjük a kórház vezetőire, orvosaira és mindazokra, akik a betegek körül végzik karitatív munkájukat. Dr. Klein Miksa alapos és lelkesedéstől fűtött emlékbeszédében ismertette Sebestyén Dávid küzdelmes, nehéz és sikeres pályáját, amelyet olyan elvek irányítottak, hogy azokat kortársai és az utódok is hazánnal átvehették. Talpig férfi volt, nemcsak magáért, hanem a közért is küzdő ember, aki 35 éven át vezette a hitközséget és akit a szellemi értékekért, miután az aktív vezetéstől visszavonult, de később is befolyásolta a clujai zsidó közösséget. Lendületes szavakkal beszélt az alapító szép zsidó családi életéről. — Dr. Neufeld Jenő főorvos elpárhentta a Kórházegyesület ezévi kiváló tagjait: Wertheimer Miksát, dr. Deutsch Mórt (Alba-Iulia), Friedmann Izsákot (Dej), dr. Schäfer Hermann (Petrosani), S. L. Rosenberget (Becelean), Wertberger Mórt (Turda), Abrahám Józsefet (Hateg) és végül Herkovits Jenőt, Sarkadi Viktor főmérnököt és dr. Brodi Sándor clujai tagokat. — László Gyula, az ortodox Chebra elnöke a Bolchover-alapítványról emlékezett meg a kegyelet és hála szavaival. Közölte, hogy a kórház 10. számú terméket az ó-királyságból ideszámazott alapítványozó nevével márványtáblán örökítették meg. Weisz főkántor gyász-éneke után a közhírség a kórház folyosójára ment át, ahol László Gyula a márványtábla előtt újból leróta a clujai zsidóság háláját Bolchover Jakab emléke előtt.

ROYAL-mozgó

KÖNIGSMARK

Elissa Landi legnagyobb slágere

Mindkét film magyar feliratokkal.

Ma, kedden 2 világláger!

VARIÉTÉ

Hans Albers és Annabella grandiózus cirkuszfilmje

Hat hónapra ítélte a targumuresi törvényszék egy szélhámosot. Tudósítónk jelenti: Furfangos szélhámos állott vádlottként ma a targumuresi törvényszék előtt, amelynek vádiratából az tűnt ki, hogy Gulácsi Pál volt targu-saculesci lezüllött magántisztviselő beállított Oprea György helyi cipész-mesterhez, ahol, mint adószakértő mutatkozott be és megígérte, hogy annak bonyolult adóügyét 3000 lejlel elintézi. Gulácsi nem sokkal ezután egy gyanus külsejű 8000 lej befizetéséről szóló nyugtát hozott megbízójának, aki azonban ekkorra már gyanút fogott és megérdeklődte az adóhivatalnál az ügy állását, ahol viszont kiderült, hogy a szélhámos egy más névre és 300 lejre szóló régebbi nyugtát javított át erre a névre és erre az összegre, míg a pénzt elikkasztotta. A károsult feljelentésére ma a vádlottat a targumuresi törvényszék hat havi börtönrre ítélte.

Bélnyereség és kínzó fűfájások, a máj és az epeutak bántalmait, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan és biztosan megszünteti a hasiszervek pangását. Az orvosok ajánlják.

Tűzveszedelmet idézett elő az amerikai uszály. Newyorkból jelentik: A kánnika és szárazság következtében Wyoming, Minnesota, Wisconsin, Idaho, Washington és Kalifornia államokban tüzek pusztítanak. Igen sok emberáldozat is van.

Sokszorosan büntetett előéletű betörőt fogott lakásán. Kósa Béla, régóta körözött sokszorosan büntetett előéletű betörőt juttatta a tegnapi éjjel rendőrkézre Szigyártó Sándor, clujai lakos, aki Str. Popa Ilie 11. szám alatti lakására hazajöve, észrevette, hogy egy betörő éppen azon dolgozik, hogy a lakás ajtaját felfeszítse. Szigyártó rávetette magát a betörőre, hosszabb harc fejlődött ki közöttük, a már nem fiatal, de izmos betörő elkeseredetten védekezett, végül azonban Szigyártónak sikerült legyűrnie ellenfelét, nadrágszíjával megkötözte, majd a rendőrségre telefonált. Nemsokára két detektív jelent meg a helyszínen, akik autóra ültették és a központi rendőrségre szállították a tettenért betörőt. Csak a kihallgatások során ismerték azután fel, hogy Kósa Bélával azonos, aki az ország majdnem összes börtöneivel megismerkedett már és legutóljára 1933-ban Clujon töltött ki egy néhány hónapos büntetést. Kósa ezidáig már mintegy 15 évet ült különböző lopásokért, betörésekért és csalásokért börtönben. A rendőrség nyomozást indított be arra vonatkozólag, hogy Kósa nem követette-e el másutt is betöréseket az utóbbi időben. Kihallgatása után az ügyészségnek adják át.

Halottakat jelölt a mures megyei Roman Front a gazdasági kamarába. Targumuresi tudósítónk jelenti: Érdekes politikai cselszövés foglalkoztatja a mures megyei politikai köröket, amelyek jól mulattak azon a körülményen, hogy míg eddig halott egyéneket csak választóknak vettek fel kevés szavazat esetén a egyes pártok, addig most már megválasztandó jelöltek is kerültek, olyanok, a választási listára, akik már rég meghaltak. A mures megyei gazdasági kamarai választáson ugyanis a nemzetiparasztpárt külön listával megy és ennek a listának a győzelme majdnem biztosra vehető. Ezzel szemben a liberális párt a Vajda-féle „fronttal” együtt veszi fel a harcot és hogy ez az érdekes összeállítású blokk nem válogatós a politikai eszközökben, az azzal is bizonyítható, hogy mint most kiderül a Nemzeti Román Front listáján Moga Joan mosoni és Stroia Iuliu maiati egyének is szerepelnek, akik már két évvel ezelőtt mindketten meghaltak. Az ellenzék részéről ennek következtében mozgalom indult meg arra nézve, hogy a liberálisok paktumos listáját megsemmisítsék és mivel a lista törvényes letévesi határideje elmult, azok valószínűleg már nem is tehetnek le új listát. Az ellenzék akcióját élénk érdeklődés kíséri megyeszerte.

A világhírű Belin, Koerner, Blinder, Indig quartett, vezetője, Indig Alfréd hangversenyez ma, kedden a Capitolban, este 9 órai kezdettel. Indig, akiről az összes európai és amerikai világlapok zenekritikusai a legnagyobb elismerés hangján írnak, őszi turnéja előtt egyetlen estén fogja városunk zenéző közönségét szórakoztatni. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos, ha mindenki előre váltja meg jegyét, hogy jobb helyet biztosíthasson magának és elkerülje a torlódást, ami ilyenkor a jegypénztárnál szokott lenni. Indig hangversenyének műsorát Lalo, Strawinsky, Symanowsky, Saint Saens és Ravel szerzeményeiből állította össze. Zongorán Sziszmann Rezső kíséri. Jegyek 30, 50, 70 lejért válthatók a Capitolban.

Öngyilkos lett a sikkes tiszviselő. Targovistéből jelentik: Tegnapi délután súlyos állapotban levő fiatalemberre bukkantak a járőrök Targoviste külvárosának egyik utcáján. A mentők beszállították az eszméletlen embert a Geesti kórházba, ahol megállapították, hogy a fiatalember nagy adag arzénrel öngyilkosságot követett el. A galesti rendőrség nyomozást indított az öngyilkosság ügyében, amelynek során kiderült, hogy az öngyilkos Alexandru Catenescu pénzügyigazgatósági tisztviselővel azonos, aki néhány nappal ezelőtt 40.000 lejt sikkesen elhivatalából. A nyomozás folyik.

500 ember nézett végig egy kivégzést. Párizsból jelentik: Grenobleban ma reggel kivégeztek egy Rocchini nevű olaszt, akit gyilkosságért ítélték halálra. 500 ember nézte végig a kivégzést.

Sovatai levél

Sovata, 1936 augusztus

Köröskörül fenséges, a zöld színek valamely különösen pompás élénk változatába öltözött hegyek, lenn a Medve tó hatalmas ragyogó tükrre; a természet igazán bőkezűen bánt el ezzel a kis földdarabbal. És az emberi kéz is megtette, amit tehetett. Olyan pazar villasorok illeszkednek be harmónikusan a természetnek ebbe a szépségkoncertjébe, hogy akármelyik világfürdőnek is becsületére válhatnék.

Sovatat nem kell most felfedezni. Az ország minden részéből, sőt külföldről is a vendégek ezrei tartják az idén is állandóan megszállva a szállodák és villák sokaságát és élnek a világfürdő minden életét.

Minden nap már korán reggel megindul a pizsamák, shortok, strandkosztümök színpompás felvonulása a Medve tó felé és tart órákon keresztül. A tó kellemes, üdítő szórakozást nyújt és gyógyhatásáról is csodákat beszélnek. Később a hegyekbe vezető gondozott, de mégis romantikával teli sétautakat lépik el a vendégek. Festőien szép ut vezet a vadregényes helyen fekvő Patakmajorba, ahol délutánonként táncolni is lehet. Este zenés lokálok várják a szórakozni vágyókat. Egészen nagyvonalu, előkelő élet van a Casino pazarul elegáns új épületében, ahol hazárdjátékok nélkül is kitünően érzik magukat az emberek és napról-napra a késő éjszakai órákig tart a tánc és a legszínesebb hangulat.

De nemcsak a szórakozni, hanem a gyógyulni és pihenni vágyók is megtalálják itt, amit keresnek. Modern vízgyógyintézet és szanatórium, meleg, sós- és iszapfürdők, kitünő gyógyhatású ásványvízforrások és a kitünő sós hegyilevegő elsőrendű gyógyfürdővé is avatják Sovatat. Románia büszke lehet erre a fürdőhelyére.

Umberto olasz trónörökös austriai útja. Bécsből jelentik: Umberto olasz trónörökös tegnap este Salzburgba érkezett. Fogadtatására Miklas elnök és Schuschnigg kancellár utaztak oda. Az ünnepélyes fogadtatás után a trónörökös, Miklas köztársasági elnök és Schuschnigg kancellár meghallgattak egy templomi hangversenyt, majd este a kancellár díjert adott az olasz trónörökös tiszteletére.

Kodolányi János: A vas fiai. Kodolányi János, az új magyar irónemzedék egyik legkiválóbb és legnépszerűbb tagja, hatalmas történelmi regénnyel ajándékozta meg a magyar irodalmat. A vas fiai, mely a tatárjárás drámaian mozgalmas korának megelevenítése, egészen új utakon jár. Nem királyok története, nem történelmi rekvizitumok gyűjteménye, hanem magának a középkori magyar népek életrajza. Stilisian is remekmű Kodolányi János új regénye: finoman archaizáló nyelve a legízesebb, legtelibb magyar nyelv. A hatalmas kétkötetes regény, amely az Athenaeum kiadásában jelent meg, nagy nyeresége a magyar történelmi regényírásnak. 800 lap, nagy alakban, remek kiállításban 264 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum-szenzációk teljes jegyzékét.

Pályázat

Képesített hitoktató, nőtlen, aki a héber és román nyelvben perfect, vizsgáztatásra és osztályozásra jogosult, magyarul, németül beszél, katonai szolgálatának eleget tett, szeptember 1-ével felvétetik. Bizonyítványok a fizetési igények feltüntetésével „Comunitatea Eiv. Resifa” kiildendők.

Mannheim—Grosz Héber-magyar szótár

628 lap, 44 oldal nyelvtan, egészrészletekben 330 lej.

LEPAGE-nál Cluj

Postán utánvétellel. — Kérjen ingyen Judicaa jegyzékét.

HAR ZION HAR CARMEL

Egyedüli hajójárat, mely palesztinai lobogó alatt közlekedik Románia és Palestina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindulások Constantából Haifába:

Har Carmel	augusztus 13	Har Zion	szeptember 3
Har Zion	augusztus 20	Har Carmel	szeptember 10
Har Carmel	augusztus 27		

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

„Kedem” utazási iroda

ardealai és banati vezérképviselőténél

Teljeskörű utazási ügyekben a

Lazar Bercovici Constanta

vezérigazgató, szolgái felvilágosításai. Cas. uta. Postala 65, Tel. 174. Táviratcim: Bercovici

UJ KELET Legújabb hírek

Meggyilkolták Madariaga katolikus-munkásvezért

(Elsődolai cikkünk folytatása)

Kezükbe került Ibiza szigete is. Algesirás bombázása során 6 ember életét veszítette, 20 megsebesült. Az angol és argentin konzulátusok épületeiben is kárt tett a kormány flotta bombázása.

Tanger, aug. 10. (Rador.) A DNB szerint a kormánycsapatok megpróbálták partraszállni Algesirásban. A Havas úgy tudja, hogy a kormánycsapatok már partra is szálltak.

Párizs, aug. 10. (Rador.) A Havas jelenti Madridból, hogy a belügyminisztérium cáfolja a sevillai rádió híreit. Madridban csend van és mátol fogva a villamosszolgáltatás egész nap fog működni.

Cordova eleste küszöbön áll

Madrid, aug. 10. (Rador.) A hadügyminiszter nyilatkozata szerint Cordova bevételre küszöbön áll. Alvarez Valdez volt minisztert a kormány letartóztatta. A guadarramai fronton a kormány tüzérése támadást készített elő a Madridtól északra fekvő hegységekben.

A Havas Irunból szerzett értesítése szerint a kormány tüzérése ma bombázni kezdte és felgyújtotta a zendülők főhadiszállását, amely az ugaldceci magaslatokon fekszik. Egy zendülő repülőgép bombákat dobott le Tolosa környékén és a polgári lakosság körében puszitást végzett.

Az elleforradalom győzelmi hírei

Burgos, aug. 10. (Rador.) A Havas jelenti: Ideérkezett hír szerint újabb marokkói csapatok szálltak partra Spanyolországban. A hír nagy örömet keltett. Számos fiatal leány véteti fel magát a zendülők seregébe és megy a frontra.

A Havas jelenti, hogy egy önkéntesekből álló különítmény tegnap győzelmet aratott egy Barcelonából elindult vörösszlop felett. A kormánycsapatok 100 halottat hagytak hátra. A zendülők öt ágyút, 20 gépfegyvert és 50 teherautót zsákmányoltak, 100 foglyot ejtettek. A vörös sereg a repülő támogatása dacára sietve visszavonult.

Tegnap este 10 órakor az északi zendülők főhadiszállása közleményt adott ki, mely szerint egy zendülő hadoszlop, amely Guipuzcoa vidéken operál, tegnap elfoglalta Alegria-Adoriat. Másik zendülő különítmény miután megtörte a kormánycsapatok ellenállását, bevonult Luarcaba. A déli hadsereg jelentősebb nehézségek nélkül további erősítéseket kap Marokkóból.

A zendülők — lisszaboni jelentés szerint — állítólag meghódították Montejot, amely Badajos közelében fekszik.

Róma, aug. 10. (Rador.) Az olasz fővárosban tegnap este olyan hírek terjedtek el, hogy Barcelonában agyonlőttek volna három olasz alattvalót. Hivatalos körök még nem tudnak semmit erről és hivatalos értesítésre várnak. A lapok azonban rámutatnak arra, hogy úgy a barcelonai olasz főkonzul, mint a madridi olasz nagykövét tiltakoztak a katalán kormánytól, amelyet felelőssé tettek a három olasz haláláért.

A felkelők információi a barcelonai helyzetről

Párizs, augusztus 10. (Rador.) A Havas sevillai tudósítója jelenti:

Tegnap délután 3 órakor a sevillai rádió a következőket közölte: Barcelonába teljes az anarchia. A katalán kormányzóság nem képes fenntartani a rendet. Az Egyesült Államok konzulja támadás áldozata lett. Barcelonában a mozgalom kitörése óta 300 lelést lőttek agyon. Madridban számos tartalékos tábort vezetőket ki. Az utóbbi napokban eszközölt nagyszámú önkényes letartóztatások megakadályozása miatt a madridi kormány tudatja, hogy csak az állambiztonsági hivatal nevében eszközölt letartóztatások érvényesek.

A vörös milícia barbárságaira a moszkvai forradalmi szakértők adtak utasításokat, akiknek jelszava: terror által felülkerekedni! A francia sajtó előtt titkolják az igazságot. Azt mondják neki: a marxista spanyol kormány a demokrácia védelméért harcol. A nemzeti kormány tudja, hogy Párizsban iroda nyílt, amely állítólag munkásokat szerződtet spanyol munkákra, de valójában önkénteseket verbuvál a vörös milícia számára. A külföldi sajtó képviselőinek jogában van a nemzeti kormány engedélye alapján a front bármely pontjára menni és azt írni, amit akarnak: Ok bevallották, hogy ilyen könnyítéseket nem kaptak a madridi kormánytól. A csökkent haditevékenység annak

tulajdonítható, hogy a nemzeti csapatok továbbra is kezükben tartják a Madrid előtti pozícióikat, míg a vörös milícia nem tud előnyomulni.

Badajos elesik?

Párizs, augusztus 10. (Rador.) A Havas burgosi tudósítója jelenti: A zendülők főhadiszállásán egyik pillanatról a másikra várják Badajos bevételének híreit, amely még kormányvezérekben van. A badajosi kormánycsapatok helyzete reménytelen. A város teljesen körül van véve és a zendülők megszállva tartják az összes környéki magaslatokat. Ha a Badajos tartományban operáló különítmények meghódítják a várost, ami órák kérdése, igen könnyen egyesülhetnek a Caceres tartományban levő zendülőcsapatokkal és se az esetben Madrid északnyugati és dél felől be lenne kerítve.

Angol állampolgár halála Gibraltárnál

London, augusztus 10. (Rador.) A Reuter jelenti Hendayeből: A gijoni angol konzul, aki itt a Comet páncélos fedélzetére szállt, a következő részletekkel szolgált Saville angol altalvaló megölésének és felesége megsebesítésének körülményeiről: Vasárnap reggel Saville yachtjával ki akart kötni Gijonban, de a kormánycsapatok gépfegyvertűze

miatt kénytelen volt irányt változtatni. A Comet páncélos éppen feléje indult, hogy Saville védelmébe vegye, amikor a zendülők Gijonban horgonyzó hadihajójának egyike lőtt és eltalálta a yachtot.

A lövedék többi lemeteszte Saville mindkét lábát és feleségét könnyebben megsebesítette. A konzul szerint a zendülők bombázása nem okozott nagy kárt Gijonban, de a városban bizonyos nehézségekbe ütköztek az élelmiszer beszerzések.

A madridi angol követ, aki ideiglenesen Handayeban tartózkodik, egy angol hadihajó közvetítésével tiltakozását jelentette be a zendülők flottájára parancsnokánál Saville kapitány angol altalvaló meggyilkolásáért.

A spanyol kormány gijoni megbízottai mély sajnálatukat fejezték ki az angol parancsnokának Saville kapitány halála miatt. Hozzávetették, hogy az Almirante Cervera hadihajó, amelynek golyója ölte meg Saville kapitányt, megkülönböztetés nélkül minden hajóra ráló, amely Gijonba igyekszik, vagy onnan távozni készül.

3000 anarchista fiatal ember ment ki a frontra

Párizs, aug. 10. (Rador.) A Havas jelenti Alicanteből: Több, mint 3000 fegyveres fiatal ember ment Alicanteből a különböző frontokra. Az anarchista-szindikalisták, akiknek politikáját talán a legtöbb párt nem helyesli, de akiknek bátorságát elismerik, ki akarják tüntetni magukat és Maroto ismert anarchista vezérletével 1000 emberből álló különítményt alakítottak, amely Granada

felszabadítását tűzte ki céljaul.

A Havas táviratozza Burgosból: Miguel Cabanella tábornok, a burgosi nemzeti hadsereg főnöke tegnap rendeletet adott ki, amely szolgálattételre berendeli az 1933, 1934 és 1935. évi korosztályok tartalékosait, akik eddig mint önkéntesek nem jelentkeztek. Akik ennek a rendeletnek nem tesznek eleget, azokat a katonai törvények alapján büntetik meg. Cabanella tábornok felfüggesztette egyidejűleg azon rendeletét, mely megtiltotta magánosoknak, hogy a bankokban zárolt pénzüket felvegyék.

Meggyilkolták a katolikus munkások vezérét

A Havas jelenti Burgosból: Don, Dimas, Madariaga, a katolikus munkások vezérét Pielalvarezben a kommunisták meggyilkolták. Madariaga igen népszerű volt Franco tábornok híveinek táborában.

Halál vár az elfogott zendülő tábornokokra

Barcelona, augusztus 10. A Havas jelenti: Godded és Barriel zendülő tábornokok, akik az Uruguay hajó fedélzetén letartóztatásban vannak, holnap kerülnek hadbírósg elé. Valószínű, hogy a két tábornokot halálra ítélik, mivel őket tekintik a katonai zendülők értelmi szerzőinek. Ebben az esetben még holnap, de legkésőbb szerdán kivégzik őket. A hadbírósg elnöke Pena ezredes.

A kormány hivatalosan jelenti egyébként, hogy a kormánycsapatok elfoglalták Adamuz helyiséget Cordova tartományban. A helyiséget védő zendülő csapatok megadták magukat.

Tatarescu sinaiai audienciája után:

Marad még a liberális kormány

Kegyelemre terjesztik fel Zelezkit, Iorga meglátogatta Mussolinit

Bucuresti, augusztus 10. Tatarescu ma autón Sinaiba utazott Vlahide miniszterelnökségi államtitkár kíséretében. Délben ebédre volt hivatalos az uralkodóhoz, majd délután audiencián jelent meg. A Lupta szerint a miniszterelnök mai kihallgatásán expozét tartott az uralkodónál az új hadianyagbeszerzési szerződések kötésére vonatkozó tárgyalások menetéről.

Bucuresti, augusztus 10. Az Adeverul szerint a kormány kegyelemre fogja ajánlani Bruno Zelezkyt.

Bucuresti, augusztus 10. Iorga professzor néhány nap múlva Rómába utazik egy történelmi szakkongresszusra. Ez alkalommal valószínűleg kihallgatásra megy Mussolininhoz.

Fényes keretek között zajlott le az első zsidó vilá kongresszus megnyitó ülése

Megválasztották a kongresszus elnökségét

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársától —

Genf, augusztus 10. Nem volt a zsidó népek ily jelentős gyülekezete, mint az első zsidó vilá kongresszus, mely szombat este nyílt meg fényes keretek között a Népszövetség üléstermében, a Genfi tó partján. Öt kontinens 219 delegátusa vonta fel erre a történelmi jelentőségű kongresszusra. Csak két ország zsidóságának reprezentánsai hiányoznak: Németország és Szovjetországnak kiküldöttjei.

Rabbik, gazdag polgárok, intellektuelek, kispolgárok és munkások láthatók együtt a delegátusok soraiban, akik 32 országból sereglettek össze a zsidó nép minden rétegének és árnyalatának képviselőiben, hogy hétmillió zsidó nevében mutassák meg azokat az eszközöket, amelyekkel a zsidóság gazdasági, szociális és politikai létét veszélyeztető támadásokat akarják kivédeni.

Az oldaltribünökön közel 200 amerikai és európai vendég foglal helyet. Mellettük 150 újságíró, akik a nagy világlapoknak, sajtóirodáknak és különböző országok organumainak küldik tudósításaikat az első zsidó vilá kongresszusról. Az elnöki emelvényt Svájc, a genfi kanton zászlói és a zsidó népkék-fehér lobogója díszíti.

Pontosan kilenc órakor lép a terembe a

kongresszus végrehajtó bizottsága dr. Stephen Wise-szal és dr. Nahum Goldmannal az élén. A delegátusok és vendégek percekig tartó viharos ünnepléssel fogadják a kongresszus vezéreit. Az elnöki asztalnál közösen dr. Stephen Wise foglal helyet. Jobboldalán Louis Lipsky, balján Julian Mack amerikai főbíró ül. Mellettük Rappard professzor, a genfi egyetem rektora és Svájc népszövetségi delegátusa, Hudson professzor, Emil Ludwig, Schalom Asch, a kongresszus üdvözlő vendégei. Az elnöki asztalon az üdvözlő levelek és táviratok óriási halmaza.

Dr. Stephen Wise Sehechejanu-val kezdte nagyszabású megnyitó beszédét, amelyet angolul mondott el. Kevesen értették szavát, de gesztusainak és előadásának ereje magával ragadta hallgatóságát.

A megnyitó beszéd után újra felharsant az ünneplés vihar. Ezután Ehrler tanácsos a genfi kanton, Ceyer, a svájci hitközségek szövetségének elnöke a svájci zsidóság nevében köszöntötték a kongresszust.

A palesztinai zsidóság nevében dr. Ben-cion Mossinson tartott üdvözlőbeszédet. Rámutatott a zsidó nép szenvedéseire és megpróbáltatásaira, majd a delegátusok és vendégek kitörő tapsa közepette jelentette ki, hogy a zsidó Jisuv rendületlenül és törhetetlenül áll helyén ezekben a nehéz órákban is. Rappard professzor a következő szónok.

Mint világpolgár üdvözölte a kongresszus és súlyos szavakban bélyegezett meg minden türelmetlenséget és szállott sikra az emberi szabadságjogokért.

Tomboló ünnepléssel fogadta a kongresszus Schalom Asch felszólalását, majd dr. Goldmann tartotta meg hatalmas referátumát a zsidóság világhelyzetéről.

Meleg ünneplésben részesítették a delegátusok Israel Zangwill özvegyét, aki szintén eljött az első zsidó vilá kongresszusra.

A kongresszus elnöksége a következőképpen alakult meg:

Elnök Julian Mack főbíró, az elnökség tagjai: Rabbi Brodt, dr. Fischer József, dr. Nahum Goldmann, Jeffroykin, Louis Lipsky, S. Meyer, dr. Mossinson és dr. Stephen Wise.

A romániai delegáció elnökévé dr. Meyer Ebnert választották meg.

LEGÚJABB HIREK A XI. OLIMPIÁRÓL

Japán olimpiai rekord 400 méteres gyorsúszásban

Berlin, augusztus 10. (Rador.) Vízipóló: Magyarország—Anglia 10:1 (4:0).

A 400 méteres gyorsúszás előfutamáiból a következők kerültek a középfutamokba: Japán 3, USA 3, angol, német 3, magyar, francia, perui és kanadai versenyzők. Utó (japán), aki az ötödik előfutamban uszított olimpiai rekordot állított fel. 4:45.5 p. idővel. A régi rekordot Crabbe USA tartotta 4:48.4 perccel.

A párbajtőr egyéni versenyben eljutottak az elődöntőig. Mindkét román versenyző, Marinescu és Micescu kiestek.

A 100 km. országúti kerékpárversenyben Franciaország győzött 7 óra 39 perc 16.3 mp-vel, 2. Svájc 7:39.21 óra, 3. Belgium 7:39.21,3 óra, 4. Olaszország, 5. Ausztria.

Ma kezdődtek a tornaversenyek is. A kötelező gyakorlatok befejezése után az első csoportban vezet Németország 142.499 pontta, 2. Csehszlovákia 139.900 p., 3. Olaszország 139.868 p. Romániának a második csoportban 48.333 pontja van, Németország bajnok, losangelesi győztes, ma nyulatón izomszakadást szenvedett és kénytelen volt visszalépni.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop. Telefonszám: 8-61.

ORENZURAT